

ADAPTACIÓ DE LES NNSS DE PETRA AL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA

DESEMBRE 2008

1. MEMÒRIA INFORMATIVA

MANACOR: AV. DES PARC, 80-BAIXOS 07500 MANACOR-ILLES BALEARS
T./F.: 971 84 50 74

PALMA: EDIF. NAVES BLANCAS, VIAL 4, ILLA E, LOCAL 66, POL SON OMS-07610 PALMA
T. 971 12 68 32 - F. 971 12 68 30

E-MAIL: ctiba@telefonica.net

EMPRESA CONSULTORA:

CENTRE TECNOLÒGIC DE LA INDÚSTRIA BALEAR

EQUIP REDACTOR:

MATEU CARRIÓ MUNTANER, ARQUITECTE. DIRECTOR DE L'EQUIP REDACTOR

JOAN ALBERT BORRÀS CASTELL, ARQUITECTE. DELEGAT DEL CONSULTOR

JOANA MARIA SEGUÍ PONS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB)

M^a DEL PILAR DELGADO MÉNDEZ, ADVOCADA

DANIEL RAMON MANERA, BIÒLEG

MEMÒRIA INFORMATIVA:

JOANA MARIA SEGUÍ PONS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB) (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

MIQUEL ÀNGEL COLL RAMIS, GEÒGRAF. (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

MARIA ROSA MARTÍNEZ REYNÉS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB). (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

ESTHER RULLAN BAUZÀ, GEÒGRAFA. (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

M^a DEL PILAR DELGADO MÉNDEZ, ADVOCADA (Apartat 1.5)

MARIA ANTÒNIA GALMÉS GARÍ, ENGINYERA INDUSTRIAL (Apartats 1.3.2, 1.4)

ALMUDENA JORDÁN ALBESA, ARQUITECTA (Apartats 1.3.3, 1.3.4)

SUPORT CARTOGRÀFIC:

SERVEI DE SISTEMES D'INFORMACIÓ GEOGRÀFICA I TELEDETECCIÓ (UIB)

MAURICI RUIZ PÉREZ, DIRECTOR SSGT, BIÒLEG I TÈCNIC SIG

MIQUEL NADAL REIG, GEÒGRAF I TÈCNIC SIG

CENTRE TECNOLÒGIC DE LA INDÚSTRIA BALEAR

MARIA ANTÒNIA GALMÉS GARÍ, ENGINYERA INDUSTRIAL

ALMUDENA JORDÁN ALBESA, ARQUITECTA

I.- MEMÒRIA INFORMATIVA

1.- MEMÒRIA INFORMATIVA.....	6
1.1.- INFORMACIÓ DEL TERRITORI	6
1.1.1 EL MUNICIPI	6
1.1.2 MEDI FÍSIC I NATURAL.....	7
1.1.2.1 RELLEU	7
1.1.2.2 GEOLOGIA I LITOLOGIA.....	8
1.1.2.3 HIDROLOGIA.....	11
1.1.2.4 CLIMATOLOGIA	14
1.1.2.5 CAPACITAT AGROLÒGICA	15
1.1.2.6 VEGETACIÓ	16
1.1.2.7 ESPAIS NATURALS	18
1.1.2.8 FAUNA	19
1.1.2.9 RISCOS.....	21
1.1.3 PAISATGE I USOS DEL SÒL	23
1.2.- INFORMACIÓ ECONÒMICA I DEMOGRÀFICA.....	26
1.2.1 ESTUDI I PROGNOSEI DEMOGRÀFICA.....	26
1.2.1.1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL MUNICIPI	26
1.2.1.2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA.....	28
1.2.1.3 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ	29
1.2.1.4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ.....	33
1.2.1.5 MIGRACIONS	36
1.2.2 HABITATGE	38
1.2.2.1 EVOLUCIÓ DE L'HABITATGE.....	38
1.2.2.2 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS.....	40
1.2.3 ACTIVITAT ECONÒMICA.....	41
1.2.3.1 ATUR. EVOLUCIÓ	42
1.2.3.2 AFILIATS A LA SEURETAT SOCIAL	44
1.2.3.3 ACTIVITATS INDUSTRIALS	45
1.2.3.4 ACTIVITATS COMERCIALS	46
1.2.3.5 ACTIVITATS DE RESTAURACIÓ I BARS	48
1.2.3.6 OFICINES BANCÀRIES.....	48
1.2.3.7 ACTIVITATS AGRÀRIES	49
1.2.3.8 INDEXS SECTORIALS GENERALS.....	50
1.3.- INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS.....	52
1.3.1 XARXA DE COMUNICACIONS.....	52
1.3.1.1 TRANSPORTS I XARXA VIARIA	52
1.3.1.2 COMUNICACIONS	57

ÍNDIX

1.3.2	XARXES D'INFRASTRUCTURES: ENERGIA, AIGUA POTABLE, SANEJAMENT ..	58
1.3.2.1	ENERGIA ELÈCTRICA	58
1.3.2.2	AIGUA POTABLE.....	59
1.3.2.3	AIGÜES RESIDUALS	60
1.3.3	XARXA D'EQUIPAMENTS: ESCOLAR, SANITARI, ASSISTENCIAL, SOCIAL, CULTURAL, ESPORTIU	61
1.3.4	XARXA D'ESP AIS LLIURES	62
1.4.-	ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC	63
1.5.-	PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT.....	63
1.5.1	CLASSIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 33 NNSS)	63
1.5.2	QUALIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 98 NNSS)	63
1.5.3	MODIFICACIONS.....	64
1.6.-	BIBLIOGRAFIA I FONTS.....	65
1.7.-	RECURSOS WEB	67

ADAPTACIÓ DE LES NNSS DE PETRA AL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA

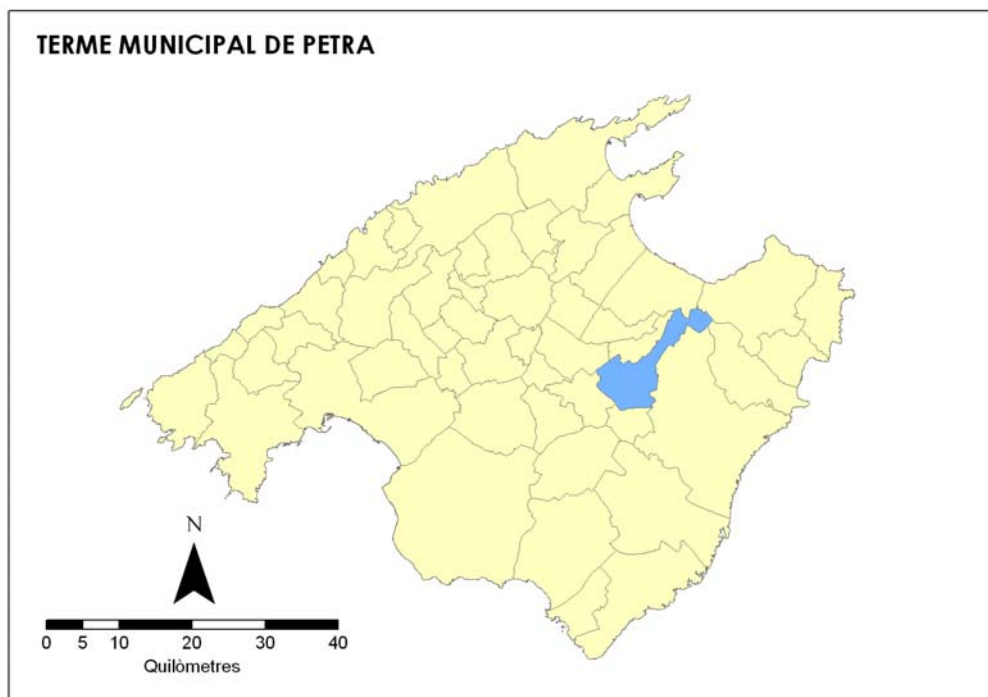
1.- MEMÒRIA INFORMATIVA

1.1.- INFORMACIÓ DEL TERRITORI

1.1.1 EL MUNICIPI

El municipi de Petra té una superfície de 70,13 km², es troba situat a l'interior de l'Illa i s'estén per l'est del Pla de Mallorca. El terme municipal es caracteritza per la seva forma allargassada, motiu pel qual territorialment limita amb nombrosos municipis: Sant Joan, Vilafranca, Manacor, Ariany, Sineu, Artà, Sant Llorenç i Santa Margalida. Segons les dades de població de l'any 2007, Petra tenia 2.787 habitants, el que suposava una densitat de 39,7 habitants/ km², xifra molt baixa si tenim en compte que la densitat mitjana de l'Illa, al 2007, era de 224,9 habitants/ km².

FIGURA 1 MUNICIPI DE PETRA

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB, 2008.

El nom de Petra il·lustra per ell mateix les particularitats del poble. Els pobladors romans simbolitzaren amb una pedra l'essència principal d'aquest lloc i encara avui, després de quasi vint segles, la mateixa imatge ens serveix per definir el paisatge físic i humà de la vila. El districte de Petra és un dels dotze en que els conquistadors catalans dividiren l'illa de Mallorca després de vèncer als sarraïns. Petra comprendria en els segles XIII als termes actuals de Petra, Villafranca, Sineu, Sant Joan i Lloret de Vistalegre. Aquest districte correspongué al Rei Jaume I que el distribuí entre els seus cavallers. Posteriorment, part de Petra va passà a mans del Rei Sanç. Petra fou propietat dels cavallers de les famílies Burgues, Sant Joan, Sant Martí, Desbach i Sureda. Durant els segles XVI i XVII, Petra era una localitat de les més puixants de Mallorca, en quant a nombre d'habitants i a producció agrícola, principalment cerealista. És en aquest període que es duen a terme les obres dels dos edificis més rellevants del poble, l'església parroquial i el convent de St. Bernadí, encara que hi hagué llargues temporades d'epidèmies i de sequeres que minvaven la població i les collites. El poble d'Ariany va pertànyer al municipi de Petra fins que el 1982 es va independitzar (www.ajpetra.com).

1.1.2 MEDI FÍSIC I NATURAL

1.1.2.1 RELLEU

Petra forma part de la unitat morfològica de la Depressió Central mallorquina i, concretament, de la zona coneguda com el Pla. Una zona caracteritzada per tenir un relleu relativament variat a on s'alternen planures de petites dimensions de dipòsits tabulars amb elevacions aïllades i desgastades (Rosselló Verger, 1964).

El terme municipal de Petra té una forma allargada i arriba pel sud-oest als vessants del puig de Bonany i pel nord-est fins als peus de les serres de Llevant. Per aquest motiu s'estén a través de tres paisatges de característiques contrastades: El Pla, el puig de Bonany i sa Marineta (Andreu Galmés et al., 2000).

La part meridional de la demarcació connecta amb la plana interior de Manacor - Felanitx, i les seves terres es troben gairebé desproveïdes de relleu, només presenta alguns espais lleugerament aturonats com Termenor. El nucli urbà es troba enmig d'aquesta àrea, edificat damunt el petit relleu (115 m) que fa de divisòria d'aigües entre la part plana oriental,

recorreguda pel torrent de Sa Teulera – sa Valleta, i la part occidental, per la qual discorre el torrent de Petra o de Son Real (vegeu mapa PI-3. Model digital d'elevacions).

El puig de Bonany és el punt més elevat del terme, amb 317 m, i es situa a l'extrem sud-est.

Sa Marineta ocupa la part septentrional, amb terrenys calcaris lleugerament inclinats cap a la badia d'Alcúdia. L'acció dels torrents hi ha excavat barrancs, molt espectaculars a sa Valleta, a sa Vall - na Borges i al barranc des Cabanells Vells. Tot i que es tracta d'una àrea plana, s'identifiquen punts més elevats com ses Pedreres (194 m) i ses Comunes (140 m) que contrasten amb les baixes cotes del fons dels barrancs, que en el cas del torrent de na Borges arriba a només 10 m. d'altura sobre el nivell del mar.

1.1.2.2 GEOLOGIA I LITOLOGIA

Des del punt de vista geològic, el terme de Petra es pot dividir en dos grans sectors: per una part el sector meridional, amb el Puig de Bonany i una part central fins a la vila de Petra, amb materials més antics de l'era Secundària, i el sector central i septentrional amb materials postorogènics del Miocè i del Pliocè (Barnolas, 1991).

Els materials més antics corresponen al Triàsic, Juràssic i Cretàcic (vegeu mapa PI-5. Litològic).

Dolomies i margues. Hi ha un petit aflorament a l'oest del municipi a Son Sebel.lí i Son Cardaix, a on s'ha explotat com a pedrera. Es tracta, fonamentalment, d'estructures mesozoiques de direcció nord-est a sud-oest. Són relleus relativament enèrgics caracteritzats per un alt grau de tectonització i els afloraments exhibeixen una elevada defrakturació. El conjunt d'aquests materials es dipositaren en una plataforma carbonatada soma, possiblement en un ambient de plana de mareas. L'edat d'aquesta unitat és el Triàsic superior i el Juràssic inferior (Retià - Lias).

Margues i margocalcàries. Aquests materials afloren a tot el massís de Bonany fins a la vila de Petra i també es troben a la zona occidental (Son Net, sa Corpetera) en el límit amb el terme de Maria de la Salut i Ariany. Substitueix un tram tou que dóna lloc a vessants suaus cobertes per dipòsits superficials. El fet d'estar situada entre dos conjunts calcaris sol fer que es presenti molt tectonitzat. El gruix és molt variable i consisteix en una ritmita calcària

constituïda per calcàries wackestones, argiles grises i margues grises, disposades en capes de 30-50 cm en la base i 30 a 15 cm al sostre. Els dipòsits d'aquesta unitat són sediments d'aigües tranquil·les i ambient reductor, amb fauna pelàgica, que es poden interpretar com a sediments de plataforma externa del talús. L'edat d'aquesta unitat és Dogger, comprès entre l'Aalenità i el Bajocià (176 milions d'anys). En el mapa de l'ITGME (Barnolas, 1991), el massís de Bonany fins a la vila de Petra queden englobats dins de la unitat de calcàries oolítiques i calcàries tabulades amb sílex d'edat Dogger - Malm. Aquesta unitat està constituïda per sediments calcaris, els seus afloraments originen zones de relleu que coincideixen amb les alineacions muntanyoses.

Dins de l'era Terciària, al municipi predominen els materials post-orogènics del Miocè i Pliocè superior (Barnolas, 1991; vegeu mapa PI-5. Litològic).

Calcarenites amb conglomerats i guixos. Els afloraments d'aquesta unitat són del Miocè inferior. Aquests materials es recolzen discordantment sobre els sediments de l'Oligocè, així com del Juràssic mitjà. En el municipi afloren al voltant dels dipòsits juràssics del massís de Bonany i la vila de Petra (son Elzèbits, sa Torre, turons des Canonge i des Vinyet i na Capitana). També afloren al nord i l'oest de la vila als camins de Sineu i de Ciutat (son Bosqué, ses Forques i can Mates), entre les dues zones de materials juràssics i coberts per materials quaternaris. Aquesta unitat, en la base, disposa de 5 metres de conglomerats poligènics massius, de color gris, amb còdols heteromètrics de calcàries i dolomies juràssiques amb una mida mitjana de 5-8 cm i màxima de 20 a 30 cm. Els còdols tenen una matriu de microbretxes i calcarenites gris clar i groguenc. Sobre aquest tram es disposen 2 m més de conglomerats similars amb incrustacions de 20 a 40 cm de calcarenites. Culminen amb 10 m d'arenisques i calcàries bioclàstiques de gra mig, de to groguenc, amb còdols (fins el 25%) de calcàries juràssiques i sílex. Aquesta litofàcies de calcarenites són dipòsits de plataforma carbonàtica costanera; els nivells basals de conglomerats i bretxes representen el lag transgressiu basal de la formació. L'edat d'aquesta unitat és Miocè inferior (Aquitanià-Burdigalià, entre 23 a 16 milions d'anys). Sobre aquesta unitat basal se situa un conjunt de margues amb una complexitat tectònica que fa difícil estimar la seva potència. Solen originar zones planes deprimides i vessants suaus recoberts per dipòsits superficials. Aquesta unitat està constituïda per margues de color verd o gris quan estan fresques i groguenques quan estan alterades, amb intercalacions de nivells d'arenisques i silexites en capes de 20 a 100 i 5 a 20 cm,

respectivament. Els dipòsits d'aquesta unitat s'interpreten en relació a l'existència d'un talús inestable en el que se dipositen margues pelàgiques amb silexites turbidítiques i olistolits; aquesta seqüència finalitza per col·lapse tectònic. L'edat d'aquesta unitat és Miocè inferior – mitjà (Aquitanià – Languià , entre 23 i 15 milions d'anys).

Margues predominantment de calcarenites. Afloren a la zona central del terme (Son Nero, Son Comes, Turó Redó, Son Xigala, punta de Termenor) i al sud-est (Clot d'en Roig). Aquesta unitat formada per materials blans dóna morfologies suaus. Els afloraments calcaris que coronen la sèrie donen lloc a morfologies de sostre pla i al seu peu es disposen les margues recobertes per dipòsits de vessant. La base és erosiva i discordant sobre les unitats més antigues. Són conglomerats amb còdols esfèrics i matriu argilosa, que passen a margues verdes amb guixos. Els nivells carbonàtics del sostre són calcàries lacustres. L'edat de la unitat és el Miocè mitjà (Serraval·lià, entre 14,8 i 11,2 milions d'anys). Aquests dipòsits corresponen a una seqüència deposicional que s'inicià amb un episodi de canals fluvials amb rebliment conglomeràtic i evolucionà cap a un ambient de conca evaporítica, tot culminant amb un episodi lacustre d'aigua dolça.

Calcàries esculloses i oolítiques. Afloren en el sector de sa Marineta. La seva disposició subhoritzontal dóna lloc a una ampla planura a on s'ha encaixat la xarxa fluvial. Aquesta unitat presenta un gruix d'uns 100 m i comprèn dues unitats: el complex escullós, amb conglomerats de matriu calcarenítica a la base i calcarenites massives en el sostre; i el complex terminal que es disposa sobre l'anterior mitjançant margues blanques i argiles i consisteix en uns 20 metres de calcarenites blanques. En superfície solament afloren els sediments del complex terminal que sovint apareixen transformats en calcàries neomòrfiques i dolomies blanques i massives amb oolits i bioclasts. L'edat és Tortonià – Messinià (entre 11 i 5 milions d'anys).

Calcarenites bioclàstiques. Afloren a l'extrem nord-oriental del municipi a la zona d'es Castellot i ses Cabanasses, cobertes per dipòsits superficials quaternaris. El conjunt es tracta de calcarenites bioclàstiques de gra mig a groller amb una potència mitjana de 30 a 50 m. Es tracta de sediments de plana litoral que mostren seqüències someres en les que es localitzen des de shoals bioclàstics fins a dipòsits de platja. Els nivells més alts corresponen a dunes de platja amb retoc eòlic. Són materials del Pliocè superior al Pleistocè (3,6 a 1,8 milions d'anys).

Finalment hi ha materials al·luvials quaternaris que corresponen a les planes al·luvials i que majoritàriament cobreixen els materials del Miocè inferior o Burdigalià. També dipòsits superficials de blocs, graves i arenes calcàries que cobreixen les calcarenites bioclàstiques.

1.1.2.3 HIDROLOGIA

• LES AIGÜES SUPERFICIALS

La circulació superficial d'aigües està constituïda per torrents, l'escorrentia dels quals és significativa només als períodes de pluges intenses. La intermitència dels corrents d'aigua va lligada a la permeabilitat del subsòl i el règim de precipitacions. No obstant, l'escorrentia es pot mantenir durant una sèrie de mesos, alimentada pels albellons i les fonts.

La xarxa de drenatge ha estat intensament modificada per l'acció humana. Els llits dels torrents s'han transformat en síquies de reduïdes dimensions o transcorren entre murs, reduïts a un exigü canal. Els vessants estan regulats mitjançant sistemes artificials que dificulten que l'aigua hi corri, com són els murs de pedra, marjades i parats.

Hidrològicament, el terme pertany al vessant d'Alcúdia, on aboca aigües a través de dos sistemes torrencials (vegeu mapa PI-6. Hidrologia superficial) La major part de les terres de Petra son drenades pel torrent de na Borges. Aquest torrent recull les aigües dels termes de Sant Joan, Vilafranca, Porreres, Montuïri, Felanitx i Manacor i, al seu pas per Petra, rep les aportacions de diferents afluent que provenen del puig de Bonany i de la part nord del barranc des Cabanells Vells. El torrent de na Borges desemboca, just al límit del terme entre Santa Margalida i Artà, a la platja de Sa Canova, a la part meridional de la badia d'Alcúdia. La part nordoccidental de Petra, i també el nucli urbà, aboca aigües al torrent de Petra, que acaba per confluïr amb el torrent de Montblanc al terme de Santa Margalida i, finalment, desemboca al torrent de Son Real.

L'escorrentia d'aquests torrents ha estat tradicionalment condicionada per les aportacions dels albellons, formes de drenatge artificial associades a les terres gruixades cerealícoles de l'interior de l'illa (Grimalt et al., 2002). Els albellons estan composts per síquies recobertes de pedres i, eventualment, per tot un estrat de pedra traginada situada a certa fondària; quan hi ha un període amb excés d'humitat, serveixen per evitar l'embassament de les àrees argiloses i actuen a manera de petites fonts que aboquen l'aigua a síquies i

torrents. La continuïtat del cabal al torrent de sa Valleta va motivar que a la dècada de 1960 es projectés un embassament que hagués negat aquesta vall (Andreu Galmés et al., 2000).

La part rural del terme s'ha vist afectada per les torrentades d'ambdós cursos, en especial el torrent de na Borges, malgrat que el nucli urbà, situat en una divisòria, no és afectat per cap dels torrents principals. Les vies de comunicació s'han vist repetidament interferides per esdeveniments d'aquesta mena. Les aiguades del 6 de setembre de 1989 i del 17 d'octubre de 1994 en són d'exemples.

• LES AIGÜES SUBTERRÀNIES

La Directiva Marc de l'Aigua (DMA) defineix massa d'aigua subterrània com un volum diferenciat d'aigua subterrània en un o més aquífers. Per al conjunt de les Balears, el vigent Pla Hidrològic delimita i identifica territorialment els aquífers en unitats hidrogeològiques. Aquestes unitats de gestió constitueixen la unitat territorial bàsica de la qual es disposa d'informació hidrogeològica individualitzada. Les masses d'aigua subterrània corresponen bé a unitats hidrogeològiques completes o bé a parts diferenciades d'elles. La memòria de l'esborrany del Pla Hidrològic de la demarcació de les Balears (2008) incorpora els criteris establerts a la DMA i identifica 65 masses d'aigua subterrània a Mallorca. Al municipi de Petra li correspon la massa d'aigua 18.15-M4 Petra, amb una superfície de 34,3 km². Aquesta massa d'aigua subterrània localitzada a la part occidental del municipi té uns recursos potencials de 2,49 Hm³ any, en funció de la precipitació. El nou Pla Hidrològic preveu un descens en les precipitacions passant a disposar l'any 2015 de 2,42 Hm³ any.

La part nord del terme de Petra té els principals recursos hídrics a l'àrea de sa Marineta, que forma part de la massa d'aigua subterrània 18.16-M2 Son Real. Aquesta massa ocupa una extensió de 117,4 Km² i una longitud de 14,9 km de costa i és compartida amb els municipis de Santa Margalida, Artà i Manacor. Té uns recursos potencials de 12,56 Hm³ any, en funció de la precipitació, a més de 3 Hm³ any per l'escorrentiu dels torrents.

Segons les dades de l'any 2006, el balanç hídric de la massa subterrània de Petra té unes entrades de 2,87 Hm³ any (als potencials ja comentats de 2,49 Hm³ per precipitació, s'afegeixen 0,23 Hm³ de retorn de regs i 0,15 Hm³ de pèrdues en la xarxa d'abastament). Les sortides d'aigua se xifren en 2,87 Hm³ any repartides, a través del bombeig, en 0,4

Hm³ per a l'abastament humà, 0,14 Hm³ per a ús domèstic (0,54 Hm³ per abastament) i de 2,33 Hm³ per regar unes 234 ha de cultius.

Per a la massa subterrània 18.16-M2 Son Real, el balanç hídric té unes entrades de 18,72 Hm³ any (als ja comentats 12,56 Hm³ de precipitació i 3 Hm³ per l'escorrentiu, s'afegeixen 0,2 de retorn de regs, 0,15 de pèrdues en la xarxa d'abastament, 1,6 d'entrades d'altres masses d'aigua, 0,22 d'aigües residuals i 1 del mar). Les sortides d'aigua se xifren en 18,72 Hm³ any repartides, a través del bombeig, en 1,86 Hm³ per a l'abastament humà, 0,09 Hm³ per a ús domèstic de població disseminada (total de 0,54 Hm³ per abastament) i de 2,05 Hm³ per regadiu de 262 ha. També es comptabilitzen 14,52 Hm³ de sortides cap al mar i 0,2 per aiguamolls.

Pel que fa al risc de vulnerabilitat dels aquífers el Pla Territorial de Mallorca estableix cinc categories de risc: molt elevada, elevada, moderada, baixa i molt baixa. Aquest risc ve donat pel tipus d'aquífer (lliure o confinat), la permeabilitat dels materials i la profunditat a la qual es troba la superfície freàtica. La categoria del risc indica la facilitat amb la que les aigües contaminades s'infiltra i afecten a la qualitat de les aigües dels aquífers que s'hi troben. Al municipi de Petra el risc és molt elevat als dipòsits quaternaris de la zona nord i de l'extrem oriental per on transcorre el torrent de na Borges, ja que afectaria directament a la massa d'aigua subterrània 18.16-M2 Son Real (vegeu mapa PI-7. Hidrologia subterrània). El risc és elevat a la zona al·luvial del torrent de Sa Valleta, afluent del torrent de na Borges. A tot l'extrem occidental, que afecta a la massa d'aigua subterrània 18.15-M4 Petra, el risc de vulnerabilitat és moderat.

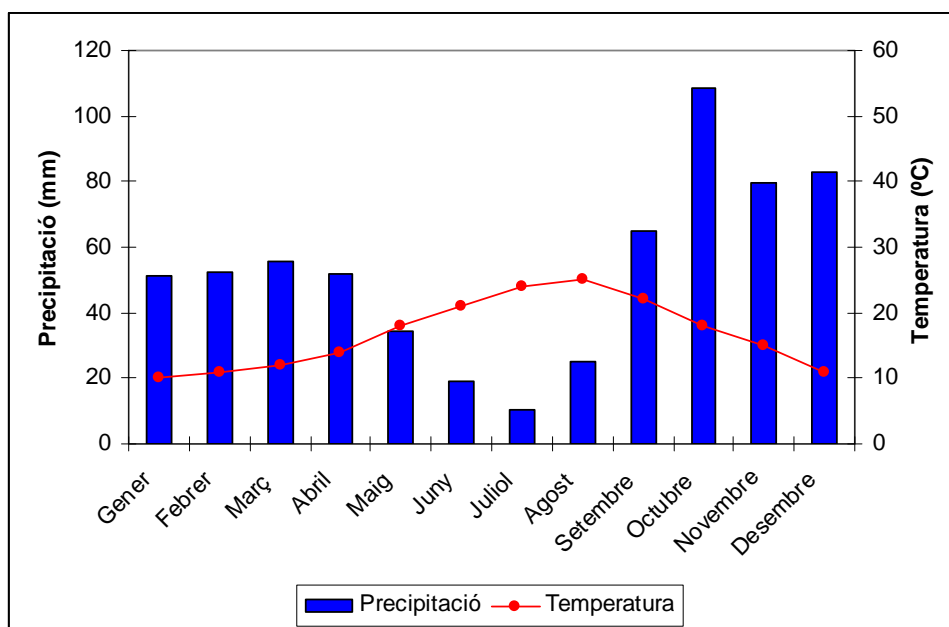
Les principals pressions que rep la massa d'aigua subterrània de Petra venen de la contaminació difusa per agricultura, i per la contaminació puntual de fosses sèptiques, granges fosa sèptica, cementiris i 6 dipòsits de gasolina amb un volum de 110 m³. En la massa subterrània de Son Real venen de la contaminació difusa per agricultura, i per la contaminació puntual de granja, cementiris, fosses sèptiques, gasolineres (9 dipòsits amb un volum total de 215 m³) i depuradores. A l'any 2006 aquestes pressions no s'havien traduït en impactes sobre la massa d'aigua. Malgrat això, les aigües de la massa subterrània de Son Real tenen una entrada de 2500 mg/l de clorurs, salinització, a 2,5 km de la costa. Per contrarestar la intrusió salina, les sortides actuals d'aigua cap al mar es comptabilitzen en 14,52 hm³ i haurien d'arribar al mínim de 15,52 Hm³, és a dir permetre la sortida d'un milió de metres cúbics més, sense explotar-los.

Les aigües residuals de Petra són tractades amb les d'altres viles en l'EDAR Sineu-Petra-Maria-Ariany en el terme d'Ariany, amb tractament terciari de 491.557 m³ any i abocades al torrent de Son Real.

1.1.2.4 CLIMATOLOGIA

Petra com gairebé tota la comarca del Pla, es caracteritza per tenir un clima subhúmit. Pel que fa a la pluviometria, la mitjana anual oscil·la entre els 500 i 650 mm. No obstant, tal i com s'observa al següent climograma, les precipitacions es distribueixen de forma molt irregular al llarg de l'any. El màxim de precipitacions es dona a la tardor, mentre que el mínim molt acusat, apareix als mesos d'estiu. L'aridesa estival, és una característica molt freqüent del clima mediterrani. D'altra banda, és habitual que a finals d'estiu i durant la tardor es formin tempestes que produeixen precipitacions intenses, que en alguns casos poden provocar inundacions (vegeu mapa PI-11. Riscos: APR del Pla Territorial de Mallorca).

GRÀFIC 1 CLIMOGRAMA MUNICIPI DE PETRA

Font: Agència Estatal de Meteorologia (Aemet). Elaboració pròpia a partir de les dades de l'estació B628 - Petra Cabanells Nous. Període 1963-1996.

Pel que fa a les temperatures del municipi de Petra, són les pròpies del clima temperat de la Mediterrània amb una temperatura mitjana anual de 16,8°C. Petra es caracteritza per tenir uns valors suaus durant els mesos d'hivern, on les temperatures mitjanes no baixen dels 10°C, i temperatures altes els mesos d'estiu, amb una mitjana superior als 24°C durant juliol i agost. A l'estiu les temperatures màximes poden arribar a superar els 30°C, en canvi, a l'hivern, s'arriben a registrar temperatures mínimes inferiors als 0°C i que provoquen fortes gelades.

Els vents que hi predominen són els del nord-est (gregal), est (llevant) i sud-oest (llebeig). Així mateix, al llarg dels mesos càlids (de maig fins a octubre) bufa l'embat a causa de la variació diürna de la temperatura entre la mar i la terra.

1.1.2.5 CAPACITAT AGROLÒGICA

Tal i com es pot observar al mapa (PI-8. Capacitat agrològica), el terme municipal de Petra, es caracteritza per l'absència d'una tipologia de capacitat agrològica predominant. Aquest factor és clau a l'hora d'explicar la diversitat d'usos del sòl i tipologies de vegetació natural que presenta el municipi de Petra (vegeu mapa PI-13.1. Usos del sòl i PI-9. Vegetació natural).

Tal i com es pot observar al següent gràfic, un 26,32 % del municipi de Petra té alt potencial productiu (1.846,35 Ha) i un 20,94 % és moderadament productiu (1.468,50 Ha), en general es tracta de terrenys amb poques pendents que es situen a la part central del terme municipal. D'altra banda, destaca que un 24,78 % de les terres de Petra tenen potencial per a pastures (1.738,09 Ha) i un 23,70 % tenen un aprofitament limitat (1.662,38 Ha). La seva presència es concentra als voltants del Puig de Bonany i, sobretot, cap al llevant del terme municipal, coincidint amb la zona de Ses Comunes.

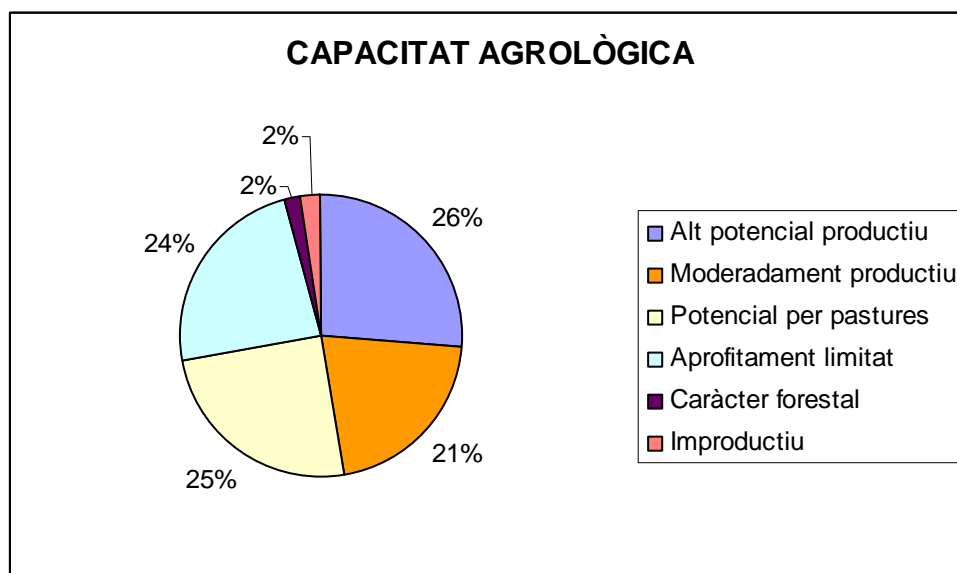
En el cas dels sòls improductius, representen el 2,15 % del territori (151,02 Ha) i corresponen al nucli urbà, a més de les zones amb relleus abruptes, com és el cas del Puig de Bonany, i explotacions de pedreres, com les ubicades a Son Montserrat. Pel que fa als sòls amb caràcter forestal ocupen, tan sols, un 2,11 % del terme (147,72 Ha) i es localitzen fonamentalment a la zona coneguda com el comellar d'en Bernat.

TAULA 1 CAPACITAT AGROLÒGICA. PETRA 2008

CAPACITAT AGROLÒGICA	SUPERFÍCIE (Ha)
Alt potencial productiu	1.846,35
Moderadament productiu	1.468,50
Potencial per pastures	1.738,09
Aprofitament limitat	1.662,38
Caràcter forestal	147,72
Improductiu	151,02

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir del mapa 1:50.000 de classes de capacitat agrològica del Ministeri d'Agricultura i Pesca.

GRÀFIC 2 CAPACITAT AGROLÒGICA. PETRA 2008

Font: Elaboració pròpia a partir del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB, 2008.

1.1.2.6 VEGETACIÓ

Dins el terme municipal de Petra, s'hi troben les comunitats vegetals pròpies de Mallorca. Per entendre la seva distribució (vegeu mapa PI-9. Vegetació natural), cal tenir en compte la intensa ocupació humana, basada en el notable aprofitament agrícola, que ha deixat la vegetació natural reduïda a sectors localitzats.

TAULA 2 VEGETACIÓ NATURAL. PETRA 2008

VEGETACIÓ	SUPERFÍCIE (Ha)
Alzinar	22,93
Bosc mixt	277,68
Garriga	445,74
Pinar	121,54
Bosc de ribera	1,02
Ullastrar	1.280,39
Total	2.149,30

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de Mapa Topogràfic Balear (2006).

Tal i com es detalla a l'anterior taula, dins el terme de Petra, s'hi troben 121,54 hectàrees de pinar, situades preferentment als indrets menys planers. D'altra banda, l'alzinar és gairebé inexistent, amb una extensió aproximada de 1,02 hectàrees. De l'antic bosc en resta qualche alzina centenària acompanyada per l'alzineta, la selaginella, i els endemismes pa porcí i lleganyova.

L'ullastrar (*Olea europaea* varietat *sylvestris*) és la vegetació natural amb major presència dins el municipi, amb una extensió de 1.280,39 hectàrees. S'estén sobretot per sa Marina amb espècies com l'estepa llimonenca (*Cistus monspeliensis*), el llampúdol (*Rhamnus alaternus*), la mata (*Pistacia lentiscus*), el fenàs (*Brachypodium retusum*), el romaní (*Rosmarinus officinalis*) i el ciprell (*Erica multiflora*). Així com els alzinars han patit un important retrocés al llarg del darrer segle, les garrigues encara ocupen un part molt significativa del territori (445,74 hectàrees) i són particularment extenses a tot el nord del terme, així com al cim i costers del puig de Bonany. El bosc mixt (pinar i garriga) ocupa 277,68 hectàrees, destacant la seva presència, en aquest darrer indret, on presenta una cobertura de pi blanc (*Pinus halepensis*), espècie que, en canvi, no és freqüent a sa Marina.

Dins el terme municipal, també hi trobam la presència de vegetació de ribera a les voreres dels torrents, destacant el de na Borges, on hi predominen espècies com els polls (*Populus ssp*), aranyoners (*Prunus spinosa*), els espinarels (*Crataegus monogyna*), la gatassa (*Ranunculus ficaria*), la gavarrera (*Lonicera implexa*), la rapa de frare (*Arisarum vulgare*), la rapa blava (*Arum pictum*), l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), les pintes de moro (*Dipsacus fullonum*), joncs (*Juncus subulatus*), etc. A aquests mateixos espais arrela el canyar (*Arundo donax*), que és especialment esponeros al torrent de na Borges. Als trams

permanentment inundats també hi neix bova (*Typha ssp*), la qual, temps enrere, va ser aprofitada per cordar cadires. El bosc de ribera ocupa unes 22,93 hectàrees i es caracteritza per ser fragmentari, fruit de l'aïllament insular i de l'aprofitament secular per part de l'home, que l'ha transformat totalment, conreant part del seu llit, i hi ha introduït planters. Biogeogràficament, l'àrea de sa Marina té gran importància, on es combinen ullastrars i garballó amb càrritx a les zones més abruptes, i conradissos de secà i petits horts amb cultius i arbrat de reguiu, a les zones més planeres.

1.1.2.7 ESPAIS NATURALS

- Per la LEN i el Decret d'Alzinars 130/2001:

A Petra hi ha dues àrees naturals declarades d'especial interès (ANEI), que són el Torrent de Na Borges i el Puig de Bonany (vegeu mapa PI-10. Espais Naturals Protegits). A l'ANEI de Na Borges hi ha una petita àrea declarada com ARIP, 6,3 hectàrees, un 0,08% del terme, i varies declarades com a AANP tal com es mostra al mapa PI-1 Pla Territorial de Mallorca. Pel que fa a l'ANEI del Puig de Bonany, es troba situat al sud-oest del municipi amb una extensió de 374 hectàrees, 61,8 de les quals pertanyen a Petra (vegeu Taula 3). D'aquesta manera, el 28% de Petra està protegida per la LEN, essent el terme municipal del Pla de Mallorca que més s'aproxima a la mitjana del conjunt de l'Illa que és del 30% (www.ajpetra.net).

TAULA 3 ÀREES NATURALS D'ESPECIAL INTERÈS. PETRA 2008

MUNICIPIS	Nº D'ANEI	NOM	PETRA (ha)	TOTAL ANEI (ha)
Petra, Sant Joan	42	Puig de Bonany	61,8	374
Petra, Artà, Manacor, Santa Margalida	44	Torrent de Na Borges	1.579,90	3.044
		TOTAL	1.641,70	3.418

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir del Pla Territorial de Mallorca (2004).

Pel que fa al Decret d'Alzinars 130/2001, no es troba cap àrea protegida a partir d'aquest decret.

Finalment, la Xarxa Natura 2000, dins el marc de la Directiva europea d'Hàbitats 92/43/CEE, declara com a LIC (Lloc d'Importància Comunitària) una extensa àrea del

municipi. El LIC de Na Borges, localitzat al nord-est del terme, segueix el curs del torrent de Na Borges i inclou àmplies zones adjacents (vegeu mapa PI-10. Espais Naturals Protegits). Té una extensió global de 3.994,18 hectàrees, de les quals 1.580 hectàrees es troben dins el propi municipi. Així, l'àrea protegida com a LIC representa un 22,5% del terme.

1.1.2.8 FAUNA

Per tal d'entendre el tipus de fauna que actualment habita a Mallorca, cal fer un petit incís sobre els successos, elements o factors que l'han condicionada. La regressió del messinià posà en contacte l'arxipèlag amb la península Ibèrica a través del promontori balear. Aquest fet va provocar que animals de la península ibèrica colonitzessin les Illes Balears. Més tard la conca mediterrània va tornar a inundar-se tornant a separar les Illes Balears de la península ibèrica. Circumstància que va provocar noves condicions d'insularitat, on les diferents espècies haurien evolucionat i originat endemismes messinians que encara sobreviuen. Un altre element molt important de la fauna de Mallorca són les espècies arribades per via antròpica, és a dir, que han estat transportades a posta o casualment per l'home (Dolç, M. et al.; 1998). Les condicions climàtiques i les orogràfiques, són dos elements que també influeixen directament sobre la fauna, obligant-la adaptar-se a cada un d'aquests factors.

A Petra predominen els camps de conreu, a excepció de la zona de sa Marina que biogeogràficament, té prou importància, i on es combinen ullastrars amb conradissos de secà i petits redols irrigats al fons dels barrancs. Aquesta diversitat d'hàbitats, així com l'absència de pràctiques agràries molt intensives, ha afavorit una gran biodiversitat, que es tradueix en una fauna abundant i diversificada –dins les limitacions del reduït nombre d'espècies de la nostra Illa-. Les espècies depredadores es troben en franca regressió, malgrat estar protegides per la llei.

Els ocells autòctons fa uns anys varen estar a prop de l'extinció a causa, en part, de la caça però sobretot per l'ús indiscriminat de pesticides en l'agricultura i substàncies per combatre la processionària. No obstant, avui dia, les espècies cinegètiques es veuen afavorides per repoblacions als vedats, però les aus migratòries tord (*Turdus philomelos*) i cega (*Scolopax rusticola*) són de cada vegada més escasses. El corb (*Corvus corax*) gairebé ha desaparegut, quan fa 50 anys era molt abundant. D'aus rapinyaires únicament

podem parlar del xoric o xoriguer (*Falco tinnunculus*), que darrerament s'ha multiplicat gràcies a la protecció de què és objecte (Bibiloni, G.; et al.; 1999).

A grans trets, la fauna que es troba dins el municipi de Petra, és la següent:

- Mamífers: mostel (*Mustela nivalis*), conill (*Oryctolagus cuniculus*), llebre (*Lepus capensis*), geneta (*Genetta genetta*), mart (*Martes martes*), moix salvatge (*Felis libyca varietat jordansi*), rata sellarda (*Eliomys quercinus*), eriçó (*Erinaceus europaeus / Erinaceus algirus*).
- Aus: perdiu (*Alectoris rufa*), guàtlera (*Coturnix coturnix*), corb (*Corvus corax*), xoric o xoriguer (*Falco tinnunculus*), pinsà (*Fringilla coelebs*), el rossinyol (*Luscinia megarhynchos luscinoides*), teulader (*Passer domesticus*), òliba (*Tyto alba*), mussol (*Otus scops*), busqueret (*Sylvia sps*), falcia (*Apus apus*), merla (*Turdus merula*), oroneta (*Hirundo rustica*), puput (*Upupa epops*), cega (*Scolopax rusticola*), tórtora (*Streptopelia turtur*). Algunes aus són endèmiques com és el cas del ferrerico blau (*Parus caeruleus*) o el reietó (*Regulus ignacapillus balearicus*). D'altres són migratòries destacant la presència del tord (*Turdus philomelos*), ropit (*Erithacus rubecula*), estornell (*Sturnus vulgaris*), cega (*Scolopax rusticola*) o el tord comú (*Turdus philomelos*).
- Amfibis: calàpet (*Bufo viridis*).
- Rèptils: serp de garriga (*Macroprotodon cucullatus*), tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*).
- Invertebrats: banyarriquer (*Cerambyx cerdo*), papallona (*Lymantria dispar*), caràbid (*Colosoma sycophanta*), cigala (*Tettigia ornì*), cantàrida (*Chalcophora mariana*), *Brachycerus*, processionària (*Thaumetopoeia pityocampa*), perforador (*Dendrolinus pini*), llimac (*Milax gagates*), milpeus (*Julus sp.*), libel·lules (*Lestes viridis*), caragol (*Hélix aspersa*), caragol de serp (*Iberellus balearicus*) espècie autòctona de Mallorca, escorpí (*Buthus occitanus*), centpeus (*Lithobius forficatus*).

Pel que fa a la distribució de la fauna sobre el territori, cal a dir, que varia en funció de la localització dels ecosistemes. Així doncs, a les zones d'alzinar, en són característiques espècies com el pinsà, el reietó, el ferrerico blau, el mart, el banyarriquer, el corc dels aglans, etc. Als indrets on predomina l'ullastrar o garriga, són freqüents les espècies com el

conill, la llebre, la rata cellarda, la geneta, la perdiu, la tórtora, el busqueret, ocells migratoris com l'estornell i el tord, el calàpet, la serp de garriga, la tortuga mediterrània, la cigala, entre molts d'altres. Als pinars, trobam tot tipus de fauna, destacant la presència de la processonària, la qual sovint fa mal bé als pins. Al nucli urbà, predominen aus com el teulader i l'oreneta.

Menció especial es mereix la zona de Sa Marina, on la fauna és molt rica amb comparació a la resta del territori municipal. Destaca la presència de fauna aquàtica degut al torrent de Na Borges, el qual sol portar aigua al llarg de tot l'any. Aquesta característica afavoreix que sigui una zona amb una important presència d'aus migratòries. A més, no és d'estranyar veure algunes aus provinents del litoral degut a la seva proximitat amb la mar. Tot plegat, fa que Sa Marina sigui la zona amb major riquesa faunística del municipi de Petra.

1.1.2.9 RISCOS

El PTM de Mallorca delimita les zones de prevenció de riscos d'erosió, d'incendi, d'esllavissament i d'inundació. A Petra es troben terrenys afectats per cadascun d'aquests riscos (vegeu mapa PI-11. Àrees de Prevenció de Riscos (APR) Pla Territorial de Mallorca):

- Les zones afectades per risc d'incendi es troben als indrets amb presència de vegetació. Al Puig de Bonany i voltants, a la zona de Son Fluixà i Calicant al sud-oest i a les carritxeres i Ullastrars propers al torrent de Na Borges (vegeu mapa PI-9. Vegetació natural). En conjunt representen el 8,49% de la superfície de tot el terme.

La Direcció General d'Emergències, com a òrgan competent en matèria d'emergències i protecció civil en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, va elaborar el pla especial de protecció civil anomenat: Pla especial d'emergències davant el risc d'incendis forestals (INFOBAL, 1 de setembre de 2005). En ell, a més de localitzar les zones amb risc d'incendi i d'incrementar-ne la superfície respecte les definides pel PTM, es dona un valor al risc segons sigui Molt Alt, Alt, Moderat, Baix o Nul, tal com es pot veure al mapa PI-12. Risc d'incendi (Pla d'Emergències) i a la Taula 4. Les àrees afectades en aquest cas passen a representar un 26,41% del terme.

TAULA 4 RISC D'INCENDI. PETRA 2008

TIPUS DE RISC	SUPERFÍCIE (Ha)	% DEL MUNICIPI
Molt Alt	1431,21	20,41
Alt	174,47	2,49
Moderat	170,68	2,43
Baix	75,83	1,08

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de l' INFOBAL (2005).

Les àrees afectades per risc l'erosió són els vessants de pendent pronunciat: els barrancs excavats pel torrent de Na Borges, el Puig de Bonany i la zona de Son Ribotet a l'oest del municipi (vegeu mapa PI-4. Model digital de pendents). Aquestes àrees representen un 10,69% de tot el terme.

Pel que fa a les àrees afectades pel risc d'esllavissament, es localitzen a algunes de les zones de major pendent de Petra: als barrancs del torrent de Na Borges, concretament, al Clot d'en Rodella i a la zona de Sa Valleta, al límit oriental del municipi. Representen un 3,18% del municipi.

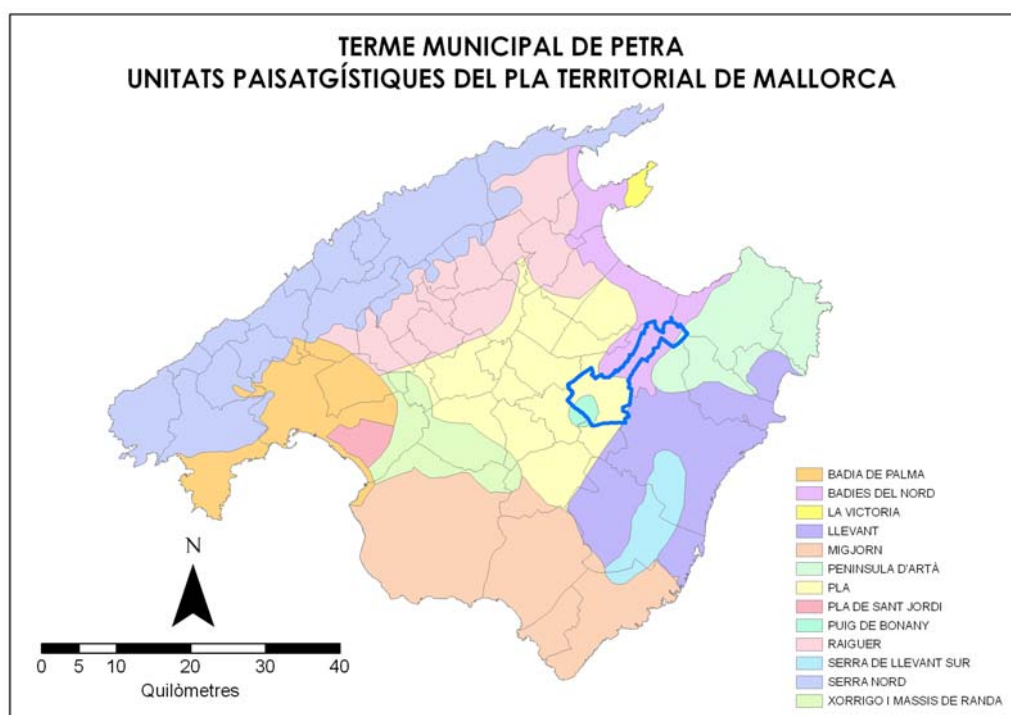
Respecte al risc d'inundació, dues zones es veuen afectades: la part central del torrent de Petra, on conflueixen les aigües que vénen dels vessants occidentals del Puig de Bonany i dels vessants orientals dels relleus occidentals; i la plana al·luvial per on circula el torrent de Na Borges i quan es troba les aigües dels afluents que drenen el vessants orientals del puig de Bonany. L'àrea afectada per aquest risc representa un 4,6% del municipi.

Pel que fa a aquest risc, la Direcció General de Recursos Hídrics en l'Atlas de zones inundables del Pla Hidrològic de les Illes Balears també delimita les zones d'inundació potencial que, en aquest cas, coincideixen amb les delimitades pel PTM (vegeu mapa PI-6 Hidrologia superficial).

1.1.3 PAISATGE I USOS DEL SÒL

El terme municipal de Petra té una forma allargada i arriba pel sud-oest a les estribacions del puig de Bonany i pel nord-est fins als peus de les serres de Llevant (Andreu, J; Grimalt, M; Riera, A; 2000). Per aquest motiu s'estén a través de tres paisatges de característiques contrastades: el Pla, el puig de Bonany i sa Marineta (badies del nord). Fins i tot, com es pot veure al següent mapa, podríem considerar una quarta tipologia de paisatge que correspondria a una petita franja situada a la banda de llevant del terme municipal, la qual s'integra dins la Península d'Artà.

FIGURA 1 UNITATS PAISAGÍSTIQUES DEL PLA TERRITORIAL DE MALLORCA. PETRA, 2008.

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir del Pla Territorial de Mallorca (2004).

Els cultius i arbres que configuren el paisatge de Petra són el resultat visible de segles d'explotació agrària del camp. Dins el terme hi predominen diferents tipus de cereals principalment ordi i blat, a més d'arbrat de secà com ametllers, figueres i garrovers. Aquests arbres es troben mesclats tan freqüentment que es pot parlar d'una associació de cultiu arbori de gran transcendència paisagística i humana.

Pel que fa als usos del sòl, els extensius són els que tenen una major ocupació dins el municipi, sent presents a un 42% de les terres del terme (2.936,58 Ha). Es caracteritzen pel predomini de sembrats de cereals, fet que fa que la coloració del paisatge canviï al llarg de l'any, ja que verdegem o groguegem seguint la seqüència marcada per la cronologia estacional que ha de proporcionar les dosis necessàries d'aigua i sol. Cal a dir, que les majors extensions de cereals es localitzen a les àrees baixes argiloses, lliures d'arbres. En canvi, els ametllers mesclats amb garrovers aïllats, abunden als costers i altiplans, pel que presenten una distribució heterogènia.

També destaca la presència d'algunes terres amb vinya i horts on es cultiven hortalisses, entre les quals destaquen la tomàtiga, el meló i la síndria. Les terres ocupades per usos intensius, representen el 16 % del territori (1.154,87 Ha), destacant sobretot la seva presència al sud del terme municipal.

TAULA 1 USOS DEL SÒL. PETRA 2008.

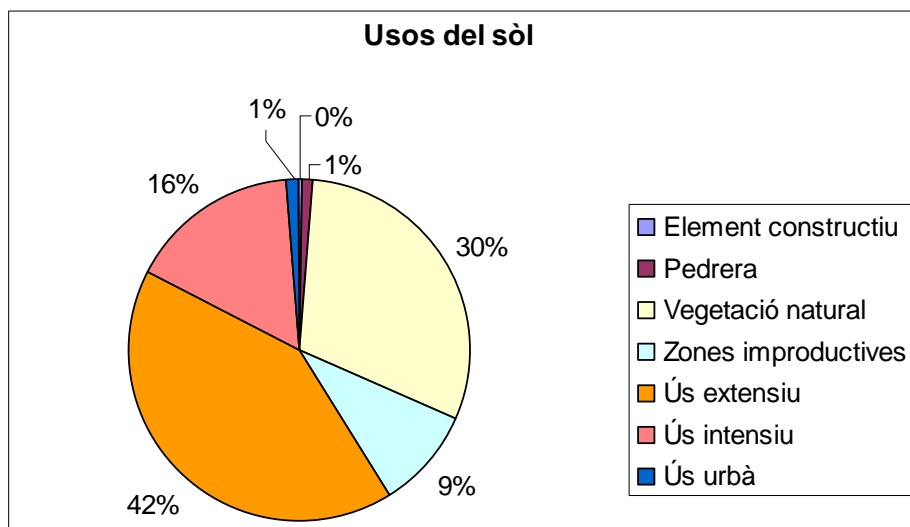
USOS DEL SÒL	SUPERFÍCIE (Ha)
Element constructiu	29,31
Pedrera	65,20
Vegetació natural	2.137,57
Zones improductives	664,79
Ús extensiu	2.936,58
Ús intensiu	1.154,87
Ús urbà	74,89

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de Mapa Topogràfic Balear (2006).

A causa de l'ús agrari d'aquest territori majoritàriament pla, la vegetació natural ha quedat relegada als pujols i turons i, especialment, als puigs més rellevants del terme, ocupant a l'actualitat el 30% de la superfície del municipi (2.137,57 Ha). La fertilitat que han donat mostra les terres de Petra, des de ben antic, ha esdevingut el principal recurs econòmic d'aquest municipi, una qualitat que s'estén a tots els pobles del Pla i que tradicionalment ha fet d'aquesta comarca el graner de l'illa.

GRÀFIC 1 USOS DEL SÒL. PETRA 2008

Font: Elaboració pròpia a partir del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB 2008.

A més dels conreus i la vegetació natural, cal tenir en compte altres factors alhora de configurar el paisatge, com és el cas dels elements constructius (possessions i cases de pagès), els quals, tot i tenir una ocupació de sòl molt baixa respecte a la resta d'usos, tenen una gran rellevància paisatgística. De fet, durant les darreres dècades, Petra ha sofert una forta revalorització a causa de la demanda residencial, motiu pel qual s'han reformat i construït nombroses casetes que, en molts casos, s'han convertit en primeres residències. A més de les edificacions rurals, un altre element característic, és el predomini de les parcel·les de reduïdes dimensions separades per parets seques amb gran valor paisatgístic. D'altra banda, els usos urbans tenen una ocupació reduïda (1% del territori) i concentrada amb un únic nucli de població (74,89 Ha) de tal manera que la seva repercussió paisatgística, dins el conjunt del terme municipal, és escassa.

Altres usos presents al municipi de Petra són els improductius, que representen el 9% del territori (664,79 Ha) i les pedreres amb una ocupació de l'1% de sòl (65,20 Ha). En el cas de les pedreres, cal a dir, que tenen gran importància paisatgística i econòmica.

1.2.- INFORMACIÓ ECONÒMICA I DEMOGRÀFICA

1.2.1 ESTUDI I PROGNOSI DEMOGRÀFICA

L'anàlisi demogràfica del municipi de Petra que s'aborda en aquest apartat s'ha realitzat a partir de les dades municipals del Padró d'Habitants de l'Institut Balear d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT) complementat per les dades municipals històriques ofertes per l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

1.2.1.1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL MUNICIPI

Petra compta actualment amb 2.787 habitants, i concentra el 0,34% de la població de Mallorca i el 0,27% de la de les Illes Balears. La seva densitat, 39,7 habitants/Km² és molt baixa si la comparem amb la de Balears (205 habitants/Km²) o la de Mallorca (224 habitants/Km²).

La revisió de l'evolució de la població durant el llarg període històric (1.900-2.007) mostra que el municipi ha mantingut una dinàmica demogràfica clarament diferenciada en dos períodes, com pot observar-se a la Taula1 i Gràfic 1. El primer període, molt expansiu, se situa entre 1.900 i 1.930. Així, si a l'inici d'aquella fase els efectius demogràfics eren 3.957, al final es van assolir els 4.981 residents, el major contingent de població en la història del municipi gràcies a un creixement del 26%.

El segon, entre 1.930 i 2.007 ja és recessiu. Es perd població de manera contínua i significativa fins a arribar als 2.787 habitants de l'any 2.007. En termes relatius, la pèrdua es xifra en un 44% respecte de l'any 1.930.

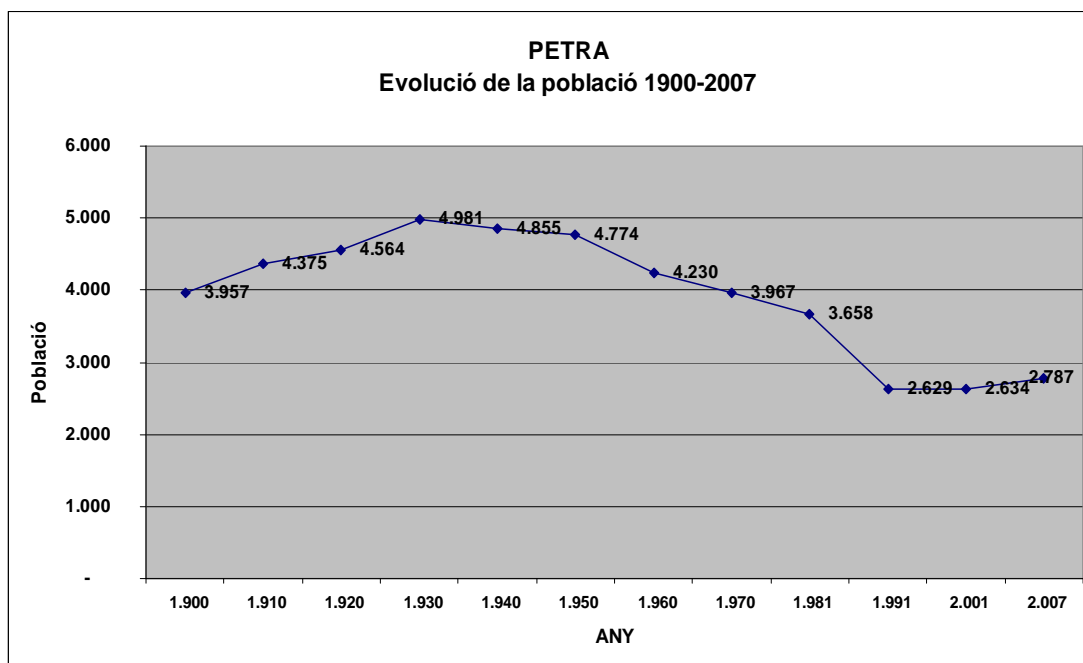
El balanç de tot el període (1.900-2.007) és així mateix negatiu amb una pèrdua del 29,5% habitants. Aquest comportament es deu a diverses causes. La primera, comú en molts dels municipis del Pla, arrela en l'emigració de caràcter intern a partir de la dècada dels 50 cap als municipis turístics amb forta demanda de mà d'obra. La segona causa és la segregació d'Ariany l'any 1981. La tercera, de caràcter estructural, es relaciona amb l'envelliment i el retrocés de la natalitat que només en els últims anys es veu compensada pels saldos migratoris positius.

TAULA 1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ. PETRA 1900-2007

ANY	POBLACIÓ
1.900	3.957
1.910	4.375
1.920	4.564
1.930	4.981
1.940	4.855
1.950	4.774
1.960	4.230
1.970	3.967
1.981	3.658
1.991	2.629
2.001	2.634
2.007	2.787

Font: INE; IBESTAT

GRÀFIC 1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ. PETRA 1900-2007

Elaboració pròpia a partir de: INE; IBESTAT

1.2.1.2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA

Gairebé la totalitat de la població de Petra, 2.520 residents (el 90%), es concentra en el seu únic nucli, en tant que només el 10% es troba distribuïda de forma disseminada en el terme municipal.

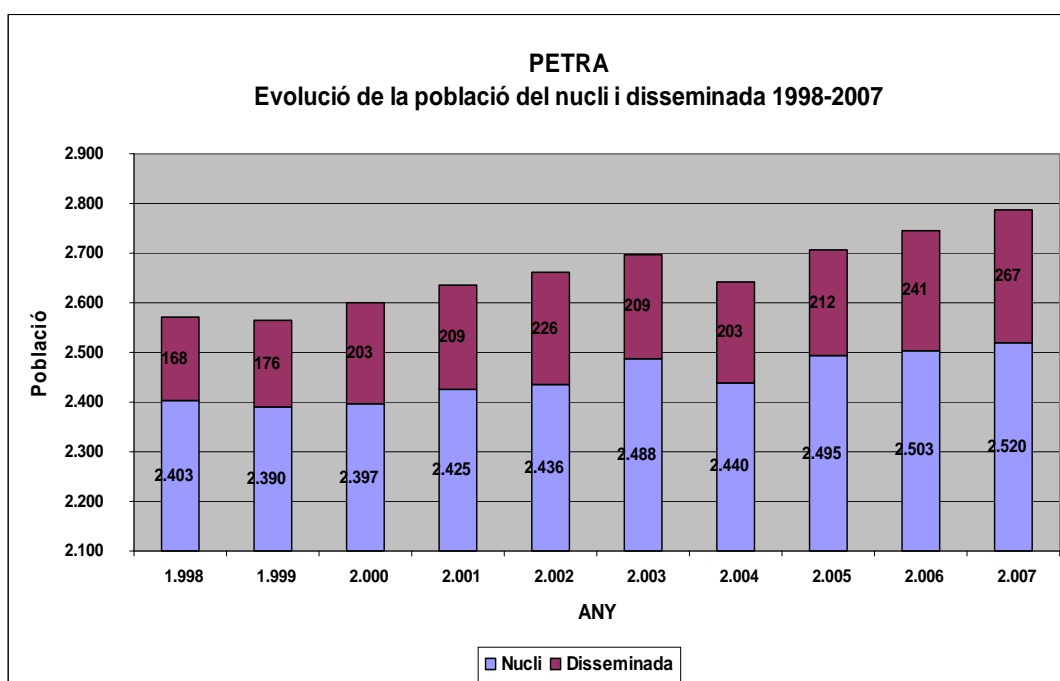
L'anàlisi evolutiva dels 10 últims anys (1.998-2.007) mostra certa tendència cap a la dispersió, no molt important si ens atenim a la taxa població disseminada / població total que ha variat del 7% el 1998 al 10% el 2.007. Cal assenyalar, tanmateix, que es va mantenir estable en un 8% entre l'any 2.000 i l'any 2.005 i que ha estat en els dos últims anys quan s'ha accelerat.

TAULA 2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA. PETRA 1998-2007

AÑO	PETRA			
	Nucli	Disseminada	Total	%
1.998	2.403	168	2.571	7
1.999	2.390	176	2.566	7
2.000	2.397	203	2.600	8
2.001	2.425	209	2.634	8
2.002	2.436	226	2.662	8
2.003	2.488	209	2.697	8
2.004	2.440	203	2.643	8
2.005	2.495	212	2.707	8
2.006	2.503	241	2.744	9
2.007	2.520	267	2.787	10

Font: Nomenclàtor INE

GRÀFIC 2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA. PETRA 1998-2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

1.2.1.3 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

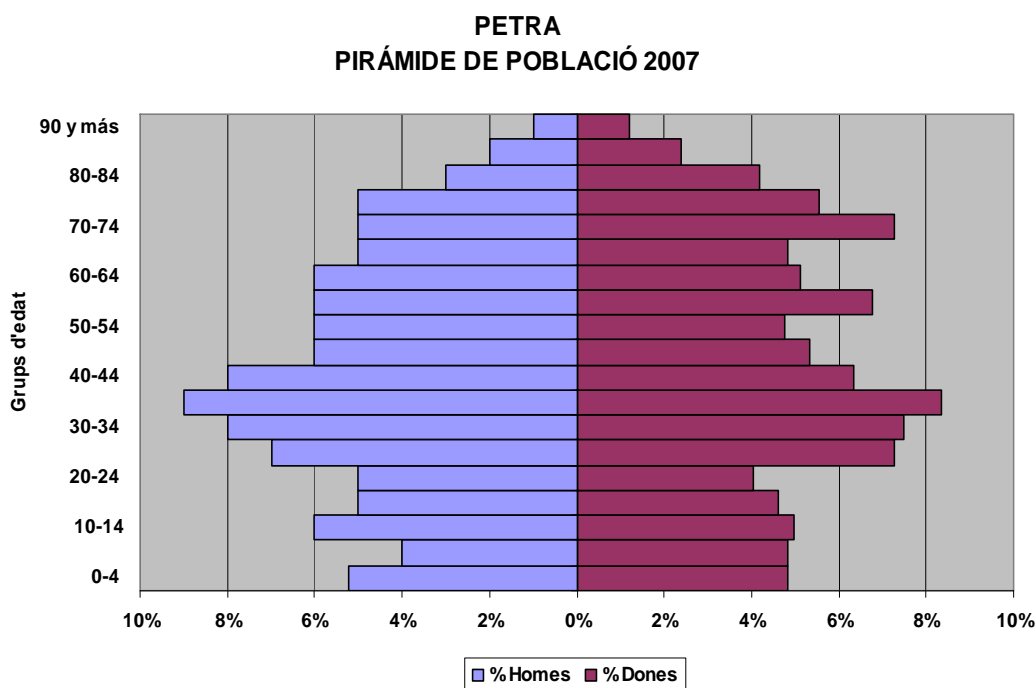
S'observa una distribució per edats típica d'una població madura amb els majors contingents situats en els grups d'edat entre 25 i 59 anys que, conjuntament, acumulen gairebé el 58% del total de la població del municipi. Dins d'aquests trams d'edats, són els residents que se situen entre els 30 i 39 anys els que tenen major pes percentual, conjuntament el 16,5%.

Els grups de població situats en la base de la piràmide entre 0 i 19 anys tenen un pes del 19,5% considerats conjuntament. Un repunt de la natalitat que ve determinant saldos vegetatius positius des de l'any 2.004, explica el contingent de població situat en el grup d'edat de 0-4 anys que és del 5% (Gràfic 3).

L'estructura per sexes mostra un molt lleuger domini dels homes que són el 50,1%. No s'observen, tampoc grans diferències en aquesta variable per grups d'edat, ja que tenen ambdós sexes una distribució percentual per edats similar. En termes absoluts, s'evidencia una característica molt comuna en poblacions madures occidentals: la major presència

d'homes a la franja d'edats entre 30 i 54 anys davant la major presència de dones a partir d'aquestes edats.

GRÀFIC 3 PIRÀMIDE DE POBLACIÓ PETRA 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

Si comparem la població de Petra amb la de Balears i Mallorca per grans grups d'edat (*Joves*: 0-19 anys; *Adults*: 20-64 anys; *Majors*: 65 o més anys), segons s'exposa a la Taula 3, podem comprovar que el municipi concentra major població, nou punts més, que l'illa i la Comunitat Autònoma en el grup *Majors*. Això explica l'alta Taxa d'Envel·liment de (116,73) que duplica la de Balears (69,9) i de Mallorca (68).

Tanmateix, la taxa del grup *Joves*, és idèntica a les taxes de les unitats de referència esmentades, el 20%. Una conseqüència del relativament elevat contingent de població jove i l'alt nivell d'envelliment de la població del municipi és la seva elevada Taxa de Dependència (60,63), entorn de 20 punts superior a la taxa de Mallorca (41,1) i de Balears (40,1).

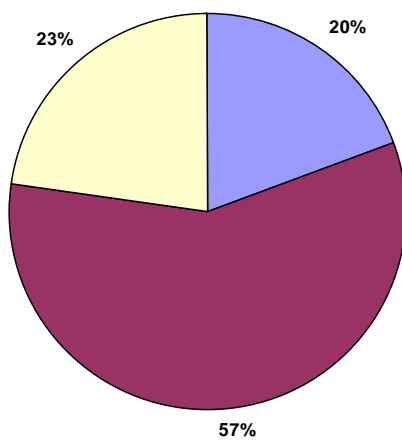
TAULA 3 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. PETRA 2007

Grups d'edat	Balears	%	Mallorca	%	Petra	%
Joves (0-19 anys)	207.197	20	164.600	20	544	20
Adults (20-64 anys)	682.399	66	534.589	66	1.608	58
Majors (65 o més anys)	141.054	14	115.086	14	635	23
Total	1.030.650	100	814.275	100	2.787	100

Font: IBESTAT

GRÀFIC 4 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. PETRA 2007

PETRA
Pobació per grans grups d'edat 2007

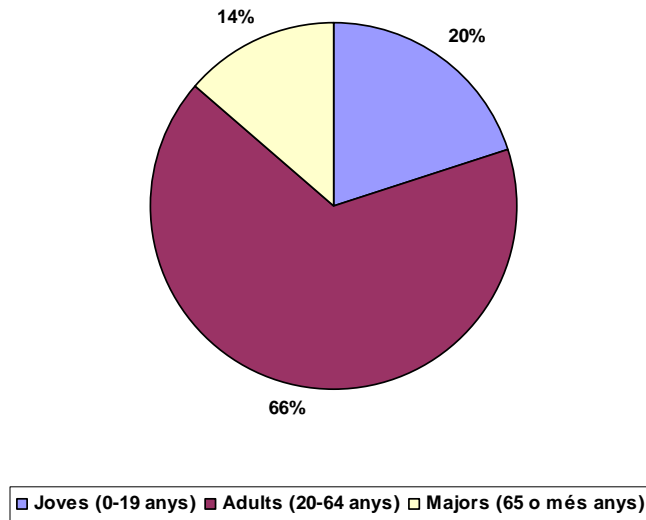

■ Joves (0-19 años) ■ Adults (20-64 años) □ Majors (65 o més anys)

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 5 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. MALLORCA 2007

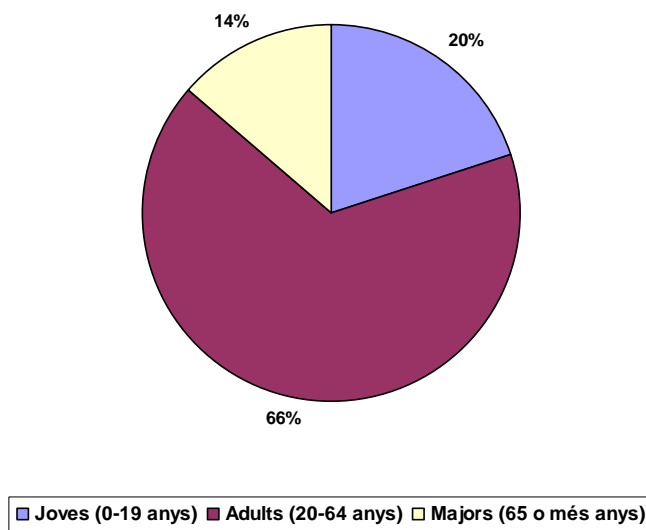
MALLORCA
Població per grans grups d'edat 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 6 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. BALEARS 2007

BALEARS
Població per grans grups d'edat 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

1.2.1.4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ

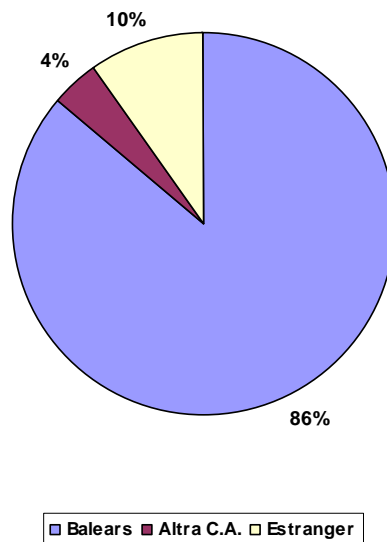
Un elevat percentatge de la població de Petra, el 86% (2.403 habitants), és natural de les Illes Balears. Un 10%, (269 persones), té origen estranger i només un 4% (115 residents), procedeix d'una altra comunitat autònoma.

Com es pot observar (Gràfics 7, 8 i 9), la permeabilitat a fluxos exteriors de població ha estat menor en el municipi que en el conjunt de Mallorca i Balears on només el 57% i el 56% de la població, respectivament, és originària de la pròpia Comunitat.

En conseqüència, la població estrangera i la procedent d'altres comunitats espanyoles tenen un pes sensiblement menor que en el conjunt de l'Illa i Balears, entorn de deu punts en el cas de la població estrangera i dinou punts en el cas de la procedent d'altres comunitats.

GRÀFIC 7 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. PETRA 2007

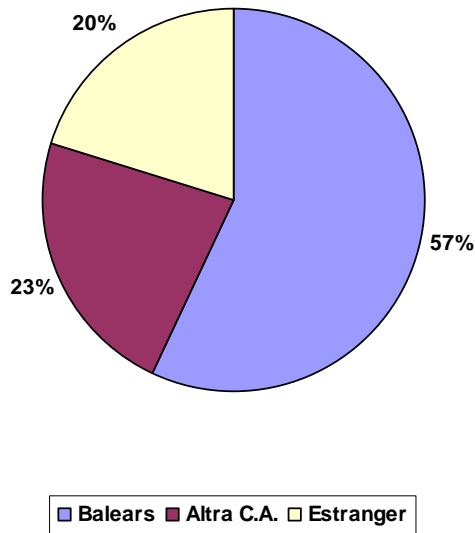
PETRA Origen de la població 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 8 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. MALLORCA 2007

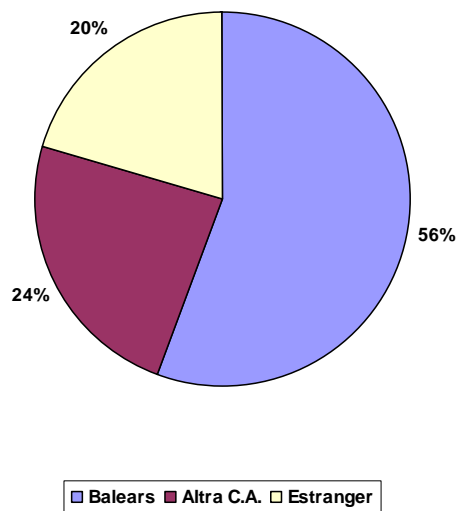
MALLORCA
Origen de la població 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 9 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. BALEARS 2007

BALEARS
Origen de la població 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

Les comunitats autònomes que han aportat un major contingent de població del municipi són la Comunitat Valenciana, Andalusia i Catalunya, com pot observar-se a la Taula 4. Conjuntament es tracta de 71 habitants que suposen el 62% de tots els procedents d'altres comunitats autònomes.

Entre els estrangers, els marroquins destaquen amb diferència respecte dels altres països emissors constituint un grup de 127 residents que suposen el 47% de tots els internacionals. Tenen així mateix certa rellevància els alemanys, ja que 62 habitants censats són d'aquesta nacionalitat, el 23%.

En totes les procedències, són majoria els habitants del sexe masculí, singularment en el grup dels estrangers on els homes suposen el 60,5%.

TAULA 4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. PETRA 2007

Per CA de naixement	Total	Homes	Dones
Total	2.787	1.397	1.390
Andalusia	23	14	9
Aragó	1	1	-
Balears	2.403	1.163	1.240
Canàries	-	-	-
Castella-Lleó	10	4	6
Castella-la Manxa	14	9	5
Catalunya	20	15	5
Comunitat Valenciana	28	18	10
Extremadura	5	3	2
Galícia	4	2	2
Madrid	6	3	3
Múrcia	1	1	-
Navarra	-	-	-
País Basc	2	1	1
Ceuta	-	-	-
Melilla	1	-	1
Estranger	269	163	106

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

TAULA 4.2 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. PETRA 2007

Per país de nacionalitat	Total	Homes	Dones
Total	2.787	1.397	1.390
Bulgària	2	2	-
Espanya	2.525	1.239	1.286
França	3	1	2
Itàlia	1	1	-
Regne Unit	-	-	-
Alemanya	62	37	25
Romania	5	4	1
Marroc	127	91	36
Argentina	21	5	16
Colòmbia	-	-	-
Equador	4	1	3
Resta	37	16	21

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

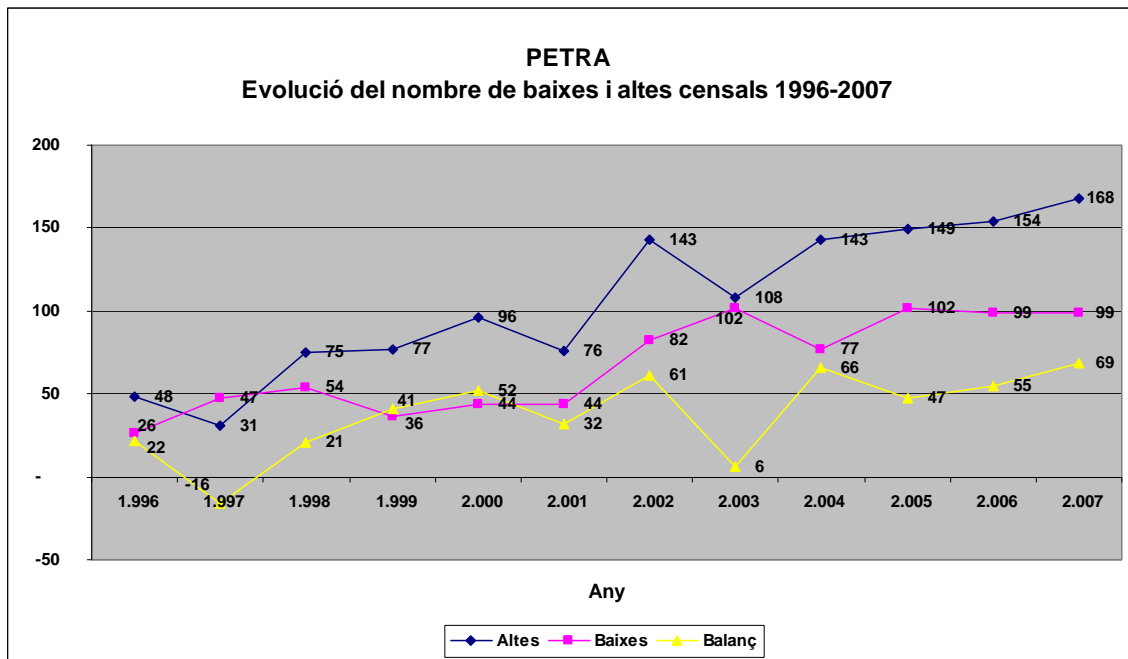
1.2.1.5 MIGRACIONS

El fenomen migratori ha actuat positivament en el creixement demogràfic de Petra que, com pot observar-se al Gràfic 10, dóna saldos positius amb tendència a l'alça durant tot el període analitzat, llevat de l'any 1.997 amb un balanç negatiu (-16). La xifra absoluta més elevada, 69 persones, es dóna el 2.007.

L'evolució dels fluxos exteriors -els procedents d'altres comunitats autònomes i de l'estranger- ha tingut un comportament així mateix molt expansiu, amb balanços importants, des de 1.999 fins a assolir un saldo de 59 immigrants l'any 2.007, com s'observa en el Gràfic 11.

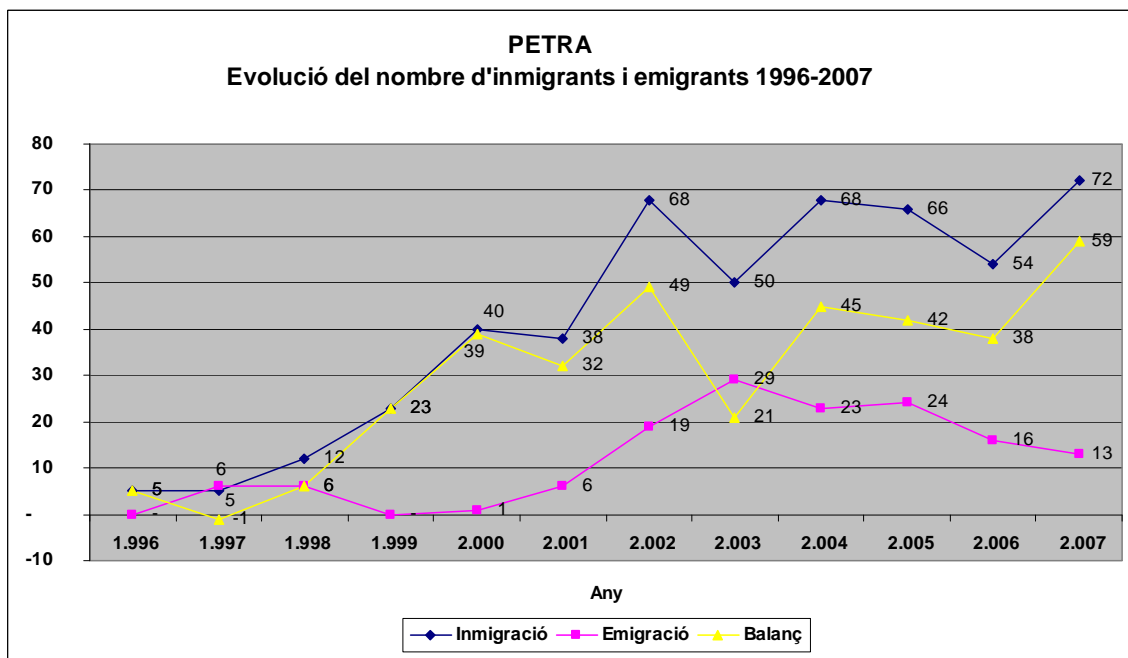
L'origen dels fluxos mostra un fort domini dels procedents de l'estranger que suposen el 68%, mentre que els d'altres comunitats representen el 12% i els que aporta la pròpia Comunitat Autònoma constitueixen una minoria, el 10%.

GRÀFIC 10 EVOLUCIÓ DE LES ALTES I BAIXES CENSALS. PETRA 1996-2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 11 EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'IMMIGRANTS I EMIGRANTS. PETRA 1996-2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

1.2.2 HABITATGE

Segons les últimes dades censals (Cens d'Habitatge 2.001 de l'Institut Nacional d'Estadística, Taula 1), el nombre d'habitatges existents en el municipi de Petra aquell any era de 761 dels quals la pràctica totalitat, el 95%, són habitatges familiars principals. L'habitatge secundari és gairebé inexistent -només se n'han censat 3- en tant que apareixen 37 habitatges buits, entorn del 5%.

1.2.2.1 EVOLUCIÓ DE L'HABITATGE

Aquesta distribució, molt concentrada en l'habitatge principal, difereix substancialment de l'observada per a la Comunitat Autònoma i l'illa de Mallorca on aquesta tipologia suposa tan sols entorn del 61%, mentre els habitatges secundaris ronden el 19%.

L'evolució del sector a Petra entre els anys 1.900 i 2.001 (últim any censal disponible) dona un total de 721 habitatges construïts. La fase més dinàmica del procés se situa entre 1.991 i 2.001, període en què es van construir 139 habitatges, el 19% de les censades. Cal assenyalar, tanmateix, que ja des dels anys 50 se'n va notant un repunt en la construcció, per la qual cosa és interessant constatar que entre 1.951 i l'any 2.001 el parc de residències va créixer el 76% (Gràfics 1,2, i 3).

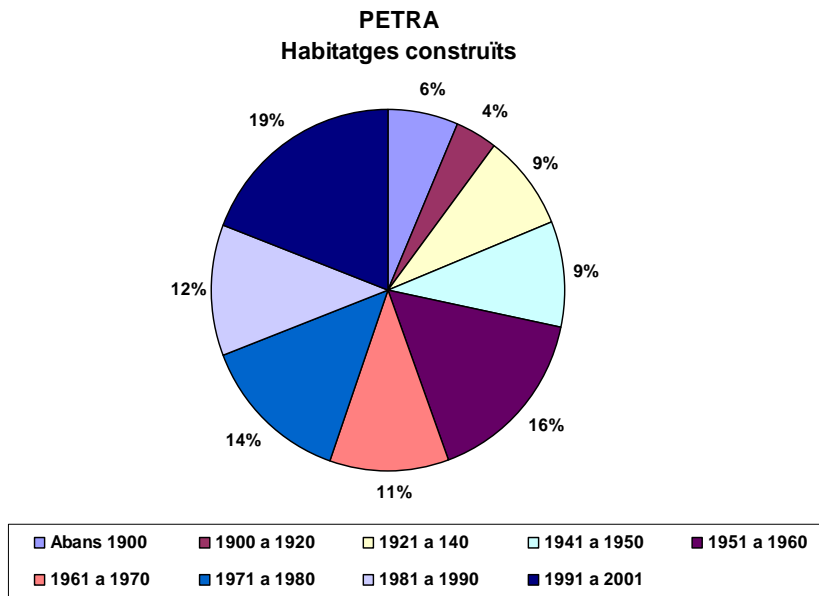
TAULA 1 HABITATGES PER TIPUS PETRA 2001

Tipus d' Habitatge	Nombre	%
Habitatges familiars principals	721	95
Habitatges familiars secundaris	3	0
Habitatges familiars buits	37	5
Altres	-	-
TOTAL	761	100

Elaboració pròpia a partir de: CENS 2001 INE

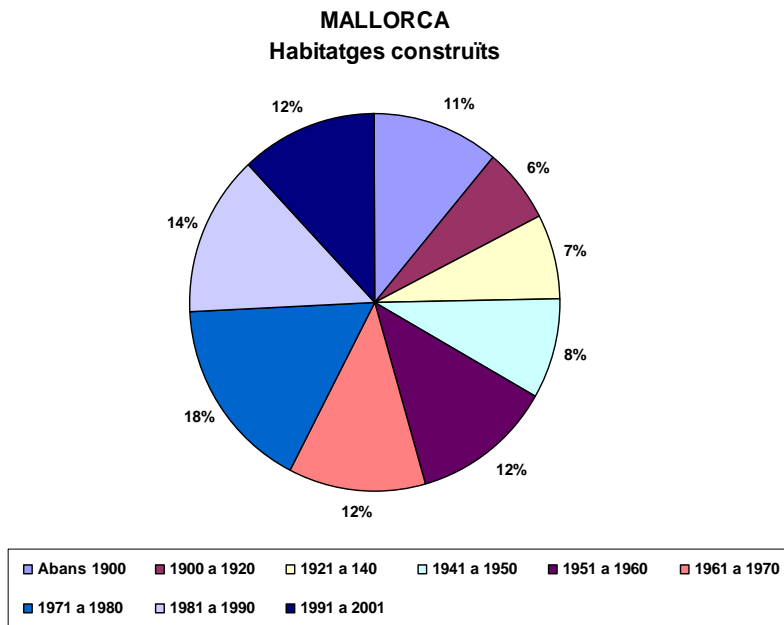
La dinàmica constructiva del municipi es produeix de forma similar a la registrada en la Comunitat de les Illes Balears i Mallorca, que també sofreixen un procés d'acceleració a partir dels anys 50, període en què s'han construït el 78,6% i el 66,7% dels habitatges, respectivament. Les diferències fonamentals rau en una més baixa taxa d'habitatges construïts a Petra abans de l'any 1.900 i una taxa més elevada, per sobre de set punts, per als edificats a l'últim decenni.

GRÀFIC 1 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. PETRA 1900-2001

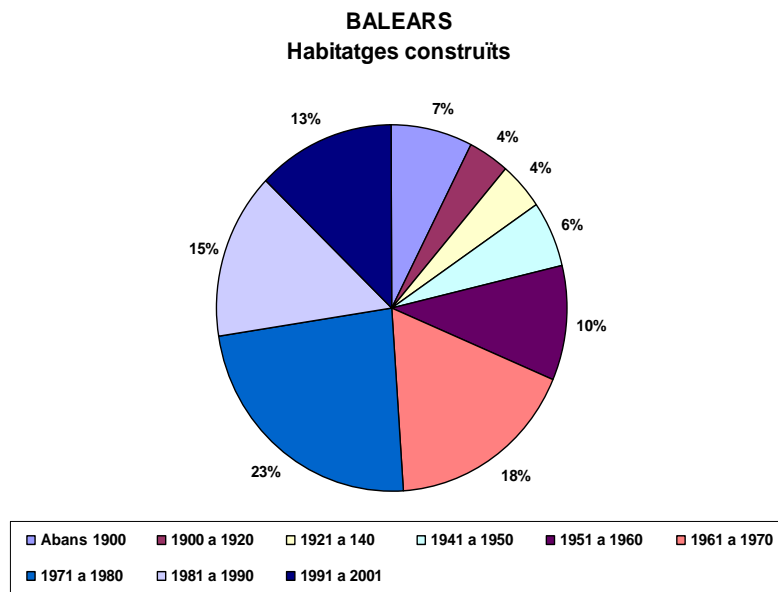
Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE; IBESTAT

GRÀFIC 2 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. MALLORCA 1900-2001

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE; IBESTAT

GRÀFIC 3 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. BALEARS 1900-2001

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE; IBESTAT

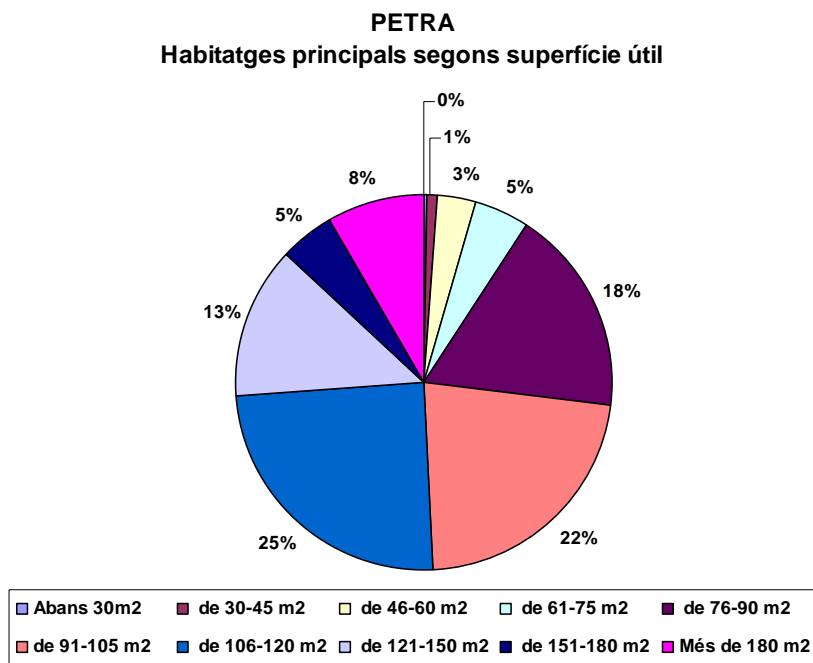
1.2.2.2 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS

Per acabar aquest apartat, s'ha analitzat el parc d'habitatges familiars principals censats segons la seva superfície útil, variable aquesta que afegeix una perspectiva qualitativa a la valoració global de l'habitatge a Petra. Els resultats s'han expressat al Gràfic 4.

Així doncs, es constata que predominen els habitatges amb una superfície entre 106 m² i 120 m² amb un pes sobre el total pròxim al 25%. Tenen així mateix un pes important els habitatges entre 91 m² i 105 m², que suposen el 22%. Aquesta distribució assenyala la major mida dels habitatges de Petra en relació amb les de Mallorca i les de la Comunitat Autònoma, ambdues amb predomini d'habitatges entre 76 m² i 90 m² (entorn del 24% del total en ambdós casos), seguides pels habitatges que tenen entre 91 m² i 105 m² amb un pes sobre el total entorn del 22% tant per a Mallorca com per a Balears.

GRÀFIC 4 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS. PETRA 2001

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE; IBESTAT

1.2.3 ACTIVITAT ECONÒMICA

En aquest apartat s'analitzaran les variables econòmiques més utilitzades per expressar la situació econòmica del municipi i l'evolució d'alguns dels seus paràmetres. Les dades utilitzades s'han obtingut de l'Anuari Econòmic d'Espanya de "La Caixa" publicat en el 2.008. On s'ha considerat oportú, s'han reelaborat les dades de l'Anuari per convertir-los en valors relatius que permetessin establir anàlisis comparatives. Per al sector agrari, s'ha recorregut així mateix al Cens Agrari de Balears de l'any 1999¹. Finalment, s'han consultat les estadístiques del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) facilitades per la Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear.

¹ El Cens Agrari presenta dos problemes. El primer l'antiguitat i possible obsolescència de les dades, gairebé 10 anys. El segon, la falta de rigor en la inscripció de les parcel·les per municipi ja que, en ocasions, s'ha constatat que la inscripció es realitza al lloc de residència del propietari de l'explotació. Per tot això, l'anàlisi que s'aporta s'ha de considerar merament orientativa.

Abans d'iniciar una anàlisi específica sectorial, ens detindrem en l'estudi de dues taxes globals: l'Índex d'Activitat Econòmica -indicador del grau de participació en l'activitat econòmica de cada municipi espanyol- i la Quota de Mercat -que expressa la capacitat de consum comparativa dels municipis espanyols-. Ambdues taxes que solen estar molt correlacionades, ens permetran comparar el potencial econòmic del municipi en relació amb el del seu entorn més immediat, la Mancomunitat del Pla² i del conjunt de la Comunitat Autònoma.

Pel que es refereix a l'Índex d'Activitat Econòmica, el de Petra se situa entre els més baixos (4) de Balears si bé en la Mancomunitat només Porreres i Algaida tenen un índex superior. Com pot observar-se a la Taula 1, aquest indicador s'ha mantingut estable des del 2.001.

Si ens atenim ara a la Quota de Mercat, torna a manifestar-se una posició discreta en el context comarcal on, amb una taxa de 7 -estable des de l'any 2.001- ocupa el quart lloc (compartit amb altres municipis d'identica quota), superat una altra vegada per Porreres, Algaida i, a més, per Sineu. Respecte del conjunt de Balears, la seva posició és encara menys rellevant ja que ocupa el lloc 24.

TAULA 1 TAXA D'ACTIVITAT ECÒNOMICA I QUOTA DE MERCAT. PETRA I BALEARS 2001- 2007

	Índex de Activitat Econòmica 2007	Índex de Activitat Econòmica 2001	Quota de mercat 2007	Quota de mercat 2001
PETRA	4	4	7	7
BALEARS	2.289	2.320	2.619	2.381

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.1 ATUR. EVOLUCIÓ

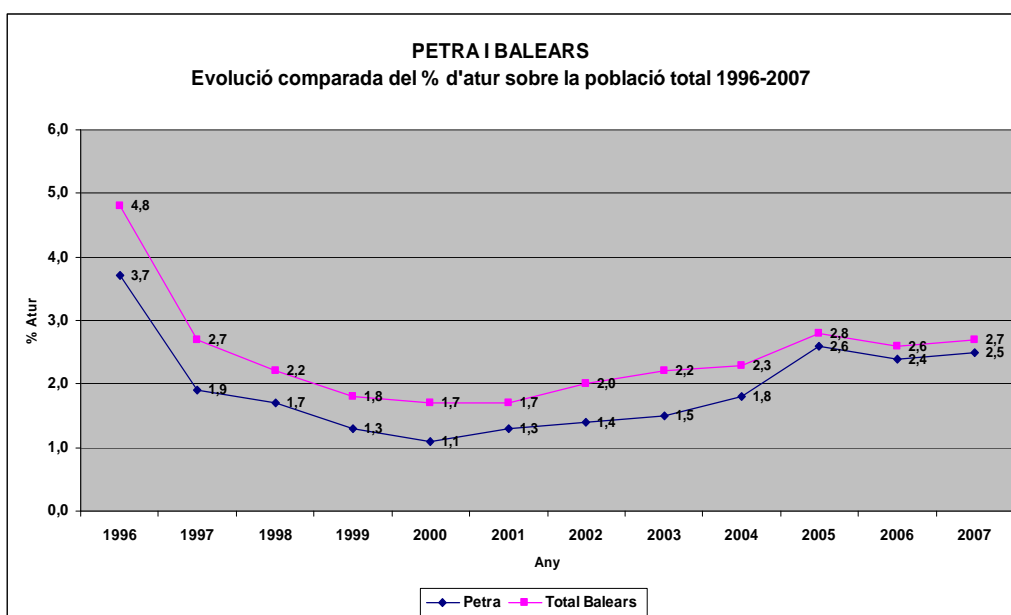
La Taxa d'Atur del municipi l'any 2.007 va ser de 2,5% de la població, lleugerament per sota de la taxa registrada per a Balears que és de 2,7%. La seva evolució en el període 1.996-2.00, que pot observar-se al Gràfic 1, mostra que l'elevada taxa de 1.996 (3,7%) es redueix molt significativament ja el 1.997 (a l'1,9%). Encara va descendir més en els anys

² Les comparacions que es faran en aquest apartat i en els següents amb el Pla, es refereixen sempre a la Mancomunitat del Pla, formada pels municipis de: Algaida, Ariany, Costitx, Lloret de Vista Alegre, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, San Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca de Bonany.

següents fins a assolir el mínim l'any 2.000 (1,1). Torna a créixer, emperò, des d'aquell any per situar-se en la taxa actual.

Aquest comportament és similar a l'observat per la Comunitat que també l'any 1.996 registra la seva major taxa (4,8%). Les taxes més baixes (1,7%) es van registrar també l'any 2.000, encara que en aquest cas es mantingués també l'any 2.001.

GRÀFIC 1 EVOLUCIÓ DE L'ATUR PETRA I BALEARS 1996-2007

Elaboració pròpia a partir de: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

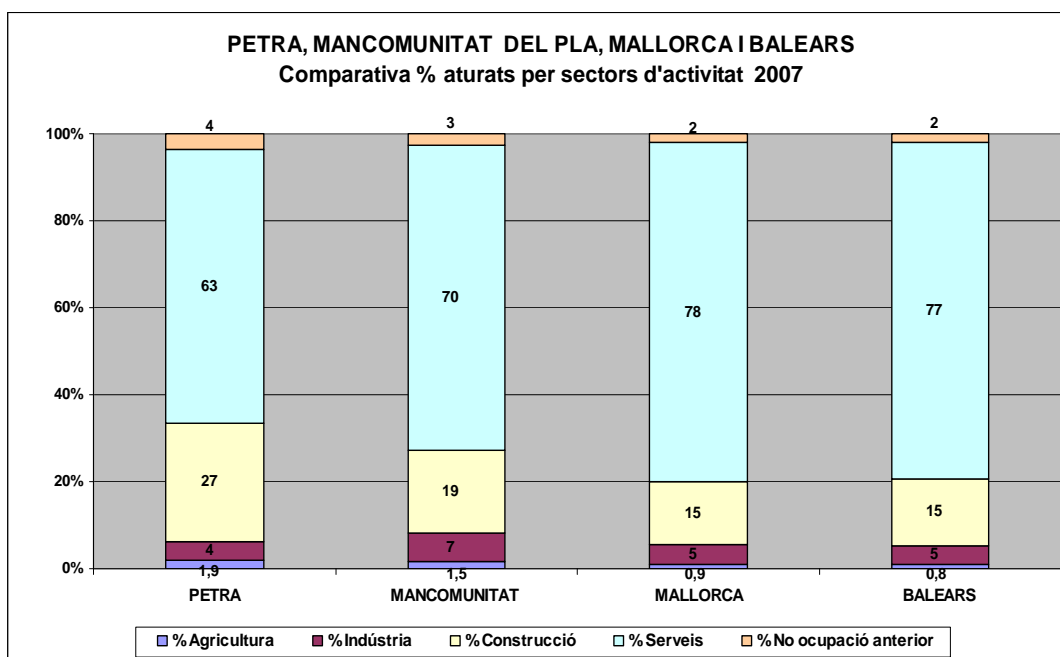
Com és habitual i a causa del pes del sector, el de Serveis es destaca per generar un major percentatge de població a l'atur a Petra (el 63%). El segueix en importància la Construcció que aporta el 27% de la població a l'atur. Els aturats en Indústria i Agricultura amb taxes de 4% i 1,9% respectivament, completen el contingent (Gràfic 2).

Si les comparem amb les de la Mancomunitat, podem observar que, per als Serveis s'obté una taxa set punts més gran que la de Petra, diferència que es compensa pràcticament amb la taxa d'atur en Construcció, vuit punts superior en el municipi. També hi ha una diferència significativa en Indústria, amb menor pes a Petra que en el conjunt del Pla.

Els contrastos són encara més extrems respecte de Mallorca i les Balears, especialment al sector Serveis, amb una taxa d'atur municipal situada 14 punts per sota de la taxa

autonòmica i a 15 de la de l'Illa. Contràriament en el sector de la Construcció, en termes relatius, Petra aporta 12 punts més que els àmbits territorials de referència esmentats.

GRÀFIC 2 PERCENTATGE DE POBLACIÓ EN ATUR PER SECTORS. PETRA, MANCOMUNITAT DEL PLA, MALLORCA I BALEARS 2007

Elaboració pròpia a partir de: *SOIB Conselleria de Treball i Formació Govern Balear*

1.2.3.2 AFILIATS A LA SEGURETAT SOCIAL

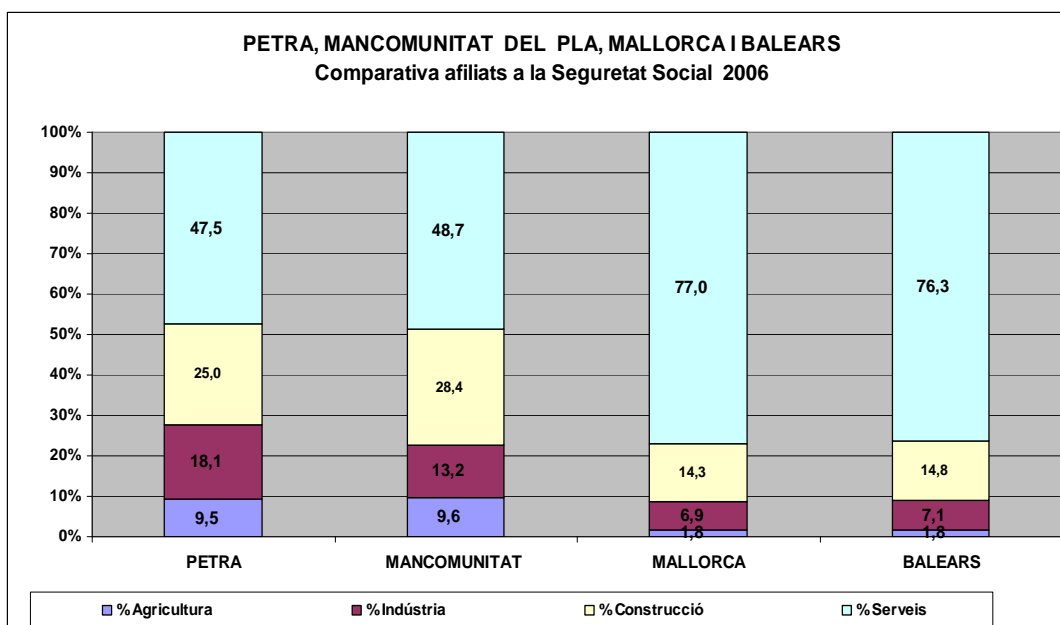
Segons les últimes dades disponibles que corresponen a l'any 2.006, a Petra es van comptabilitzar 811 persones afiliades a la Seguretat Social, de les que el 47,5% (385 habitants), ho eren al sector de Serveis; el 25% (202 persones) en el de la Construcció; el 18,1% (146 treballadors del terme) en Indústria i un 9,5% (77 residents) en Agricultura.

Com pot apreciar-se al Gràfic 3, aquestes taxes difereixen substancialment de les observades per a la població afiliada a Balears i Mallorca, amb taxes d'afiliació molt polaritzades al sector Serveis, el 76% i 77% respectivament. Això repercuteix en una menor taxa en la Construcció en aquests grans àmbits que en el municipal (entorn del 14%) igual com succeeix amb la taxa d'afiliació industrial, entorn del 7% més baixa.

Respecte del seu entorn més immediat, la Mancomunitat del Pla, el comportament de l'afiliació és més homogeni, amb diferències lleugeres en les taxes d'afiliació excepte en la

Indústria (13,2%) i el seu subsector de la Construcció (28,4%), més important aquest últim en el Pla que en Petra on, com s'ha indicat, té una major filiació la Indústria.

GRÀFIC 3 AFILIATS A LA SEURETAT SOCIAL PER SECTORS D'ACTIVITAT. PETRA, MANCOMUNITAT DEL PLA, MALLORCA I BALEARS 2007

Elaboració pròpia a partir de: SOIB Conselleria de Treball i Formació Govern Balear

1.2.3.3 ACTIVITATS INDUSTRIALS

Incidirem aquí en el sector industrial a partir del nombre d'empreses, la seva evolució i anàlisi interna per branques. La branca amb major participació empresarial, amb diferència, és la de la construcció que acumula 101 empreses de les 163 industrials del municipi i assolix un pes del 62% de tot el sector. El segueix el subsector manufacturer que amb 35 empreses i un pes relatiu del 21%. Ambdós subsectors es mostren també dominants en el conjunt de les Balears encara que de forma més acusada el subsector de la Construcció, com pot observar a la Taula 2.

Es de destacar, les dues pedreres actives que es troben en el municipi.

L'evolució de les empreses industrials en l'últim quinquenni (2.002-2.007) ha estat positiva amb un creixement del 7,7% si bé a molta distància de Balears on l'increment de les indústries per a aquell període va suposar un 24,6%.

TAULA 2 EMPRESSES INDUSTRIALS PER BRANQUES. PETRA I BALEARS 2007

BRANQUES INDUSTRIALS	PETRA	BALEARS
Energia i aigua	1	367
Extracció i transformació minerals energètics i derivats; Indústria Química	20	650
Indústries transformació de metalls; Mecànica precisió	6	2.151
Indústries manufactureres	35	4.170
Construcció	101	21.444
TOTAL	163	28.782
Variació activitats industrials 02-07 (%)	7,7	24,6

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.4 ACTIVITATS COMERCIALS

El municipi de Petra té una implantació comercial discreta si ens atenim a les proporcions "Nombre d'establiments comercials a l'engròs/població*1.000" i "Nombre d'establiments comercials detallistes / població*1.000".

Destaca, en tot cas, al comerç a l'engròs, amb 16 establiments i per al qual s'obté una relació de 6 unitats/1.000 habitants, taxa dos punts superior a la del conjunt de Mallorca i Balears, i la segona més alta de les observades en els municipis del Pla, superada només per Montuïri amb la Taxa de 8 establiments a l'engròs /1.000 habitants.

Per al comerç minorista, -sector que es desenvolupa exclusivament a petit comerç i un mercat setmanal- la situació és menys rellevant, amb una taxa de 13 establiments/1.000 habitants front la de Mallorca i Balears on la relació és de 24. En la Mancomunitat ostenta el cinquè lloc entre les més altes. Funcionalment, el municipi se situa en la subàrea de gravitació comercial de la qual és capçalera Manacor.

Entre els establiments a l'engròs destaca el dedicat a matèries primeres agràries i alimentació que, conjuntament, suposen la meitat de tot el comerç a l'engròs del municipi, amb 8 establiments. En el detallista, així mateix, té un pes molt important el no relacionat amb l'alimentació, amb 27 establiments, dels quals 8 se situen en l'epígraf "Manteniment de la llar" i 6 en el de " Vestit i calçat".

L'evolució del comerç entre l'any 2.002 i el l'any 2.007 fou contrastada. S'ha incrementat el comerç a l'engròs fins un 17%, taxa quatre punts inferior el creixement global de Balears en el mateix període. El detallista, per contra, ha retrocedit perdent un 6,9%, en oposició al conjunt de la Comunitat que va créixer el 24%.

TAULA 3 COMERÇ PER BRANQUES. PETRA I BALEARS 2007

BRANQUES COMERÇ A L' ENGRÒS	PETRA	BALEARS
TOTAL COMERÇ A L' ENGRÒS	16	4.297
Matèries primeres agràries; alimentació, begudes i tabac	8	1.723
Tèxtils, confecció, calçat i articles de cuir	1	309
Productes farmacèutics; perfums i manteniment llar	1	382
Comerç a l'engròs articles consum duradors	1	729
Comerç a l'engròs interindustrial	-	122
Altra comerç a l'engròs interindustrial	3	630
Altra comerç a l'engròs no especificat	2	403
Variació activitat comercial a l'engròs 02-07 (%)	17	21
BRANQUES COMERÇ DETALLISTA	PETRA	BALEARS
TOTAL COMERÇ DETALLISTA	37	25.583
Total comerç alimentació	5	7.629
Comerç alimentació tradicional	3	6.833
Comerç alimentació supermercats	2	796
Total comerç no alimentació	27	16.239
Comerç no alimentació: vestit i calçat	6	4.562
Comerç no alimentació: llar	8	4.475
Comerç no alimentació: altres	13	7.202
Comerç mixt i altres	5	1.715
Comerç grans magatzems	-	3
Comerç hipermercats	-	23
Comerç magatzems populars	-	38
Comerç ambulant i mercadets	-	711
Altres tipus comerç	5	940
Variació activitats comercials detallistes 02-07 (%)	-6,9	24

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.5 ACTIVITATS DE RESTAURACIÓ I BARS

Encara que es tracta d'un dels sectors més dinàmics del municipi si tenim en compte que el seu creixement en els últims anys (2.002-2.007) ha duplicat al del conjunt de les Balears, tampoc no pot parlar-se de gran implantació dels serveis de Restauració i bars. Petra té actualment 23 establiments en aquest sector que en suposen una proporció de 8 establiments/1.000 habitants, tres punts per sota de la proporció obtinguda per a Balears i dos punts menys que l'obtinguda per a Mallorca. Tanmateix, és similar a la taxa mitjana del Pla.

TAULA 4 RESTAURACIÓ I BARS. PETRA I BALEARS 2007

	Activitats de restauració i bars	Variació activitats de restauració i bars 2002-2007 (%)
PETRA	23	42,9
BALEARS	11.412	20,9

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.6 OFICINES BANCÀRIES.

En el sector bancari Petra es manté estable des de l'any 2.003 amb una dotació d'1 oficina bancària i 2 caixes d'estalvis. Aquest comportament, difereix sensiblement al del conjunt de Balears on en aquell mateix període s'ha incrementat un 13% el nombre d'oficines. Sembla, no obstant això, coherent amb la dinàmica econòmica i demogràfica del municipi ja que suposa taxes oficines/habitants de 1,07 sols un poc per davall de les obtingudes per a Balears, Mallorca i la Mancomunitat que se situen entorn d'1,2 oficines bancàries per 1.000 habitants.

TAULA 5 OFICINES BANCÀRIES. PETRA I BALEARS 2007

	Oficines bancàries 2007	Variació oficines bancàries 2003-2008 (%)
PETRA	3	0
BALEARS	1.199	13

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.7 ACTIVITATS AGRÀRIES

Petra, com és comú en els municipis del Pla, manté nivells d'activitat agrària superiors a la mitjana de l'Illa i de la Comunitat. És aquesta una activitat que, a pesar d'haver sofert cert retrocés, és encara molt important al municipi i determina el seu paisatge i morfologia.

Segons el Cens Agrari de 1999, a Petra es trobaven censades 330 explotacions amb una superfície agrària total de 7.785 hectàrees³. La superfície agrícola utilitzada (SAU) era de 5.158 hectàrees el 88% de les quals es dedicava al cultiu i el 12% restant a pastures permanents. Els cultius de secà eren el dominants i ocupen el 93,5% de les terres llaurades.

Entre els cultius, els herbacis (majoritàriament cereals) suposaven el 88% de la superfície llaurada i el 51% de la superfície agrària total, (3.991 hectàrees). Tenien així mateix importància els fruiters que ocupaven 416 hectàrees. Vegeu Taula 6.

TAULA 6 APROFITAMENT DE LA TERRA. PETRA 1999

PETRA	H ^a	%
Cultius herbacis	3.991	51
Fruiters	416	5
Oliverars	-----	-----
Vinya	17	0
Altres	101	1
Total terres llaurades	4.525	58
Pastures permanents	633	8
Espècies arbòries forestals	272	3
Altres superfícies	2.355	30
Total terres no llaurades	3.260	42
TOTAL SUPERFÍCIE AGRÀRIA	7.785	100

Font: Cens Agrari 1.999. Govern Balear

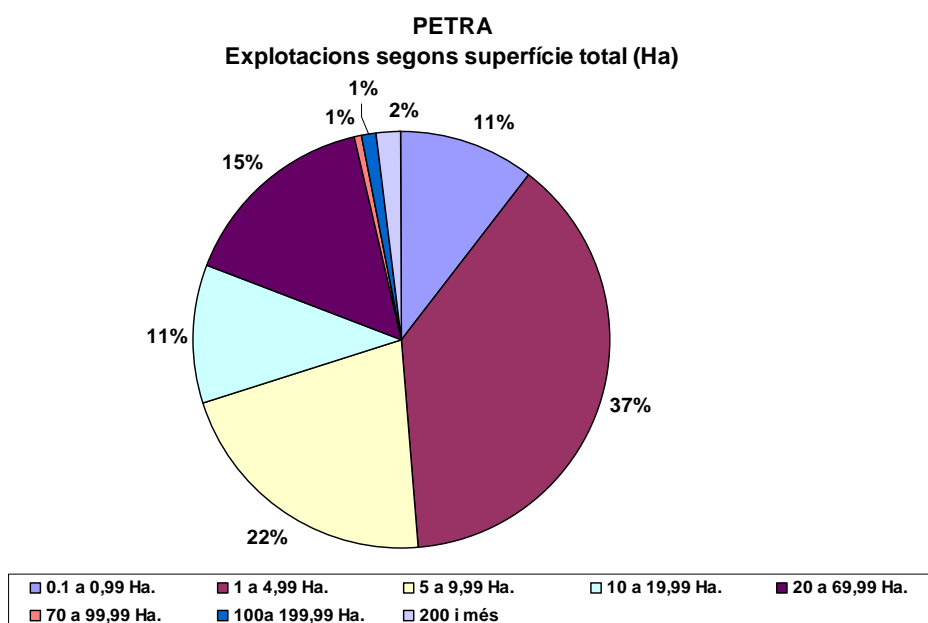
³ La dimensió total de la superfície dedicada a les activitats agràries en el municipi de Petra està clarament sobre dimensionada ja que supera àmpliament la pròpia dimensió territorial del municipi. Podria deure's que inclou explotacions que no estan situades en el terme municipal si no que apareixen censades en ell per ser el municipi de residència dels seus titulars.

En conseqüència, aquesta anàlisi té un valor merament orientatiu.

Entre la ramaderia, destaca l'oví que suposa un 48%, dels 19.802 caps de bestiar existents segons el cens de 1999, seguits de l'aviram que suposa el 43%. Té així mateix certa importància al cens el porcí amb el 5%.

Pel que es refereix a les característiques de les explotacions, tal com es pot comprovar al Gràfic 4, és de destacar la seva petita mida, amb una mitjana de 23,6 hectàrees per explotació encara que la majoria (125 explotacions, el 37% del total), tenien una superfície entre 1 i 5 hectàrees. Gairebé el 57% de la superfície agrària s'explotava en règim de propietat, entorn del 34% en règim d'arrendament i un 8% amb amitgers. La titularitat a la pràctica totalitat de les explotacions corresponia a persones físiques però comptava així mateix amb quatre societats mercantils, una societat agrària de transformació i tres d'altres tipus. Actualment hi ha una societat cooperativa, la S.C.L. Agrícola i Ramadera de Petra.

GRÀFIC 4 EXPLOTACIONS AGRÀRIES SEGONS SUPERFÍCIE (Ha)

Elaboració pròpia a partir de: Cens Agrari 1.999. Govern Balear

1.2.3.8 INDEXS SECTORIALS GENERALS⁴

Ens referirem ara, per concloure l'anàlisi econòmica, als índexs generals que permeten avaluar el pes relatiu dels diferents sectors econòmics del municipi en relació amb el context Espanyol: Índex Industrial, Índex de Comerç, Índex de Comerç a l'engròs, Índex de Comerç minorista, Índex de Restauració i Bars i Índex Turístic.

Com pot apreciar-se a la Taula 6, i Índex més elevat s'obté al capítol del Comerç a l'engròs, el segon major obtingut a la Comarca, amb un valor de 6. Li segueix l'Índex de Restauració i bars que té un valor de 5, el tercer més alt del Pla. Crida l'atenció l'Índex Turístic (0) de 2.007 quan l'any 2.001 era d'1 i que implica la desaparició d'aquesta activitat en el Municipi.

TAULA 7 ÍNDEX SECTORIALS. PETRA I BALEARS 2007

	PETRA	BALEARS
Índex industrial	4	1.620
Índex comercial	4	2.116
Índex comerç a l'engròs	6	1.995
Índex comerç minorista	3	2.222
Índex de restauració i bars	5	2.880
Índex turístic	0	14.034

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

⁴ El valor dels índex reflecteix el pes relatiu (en tant per cent mil) de la indústria, el comerç, la restauració i el turisme del municipi respecte al total d'Espanya.

1.3.- INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS

1.3.1 XARXA DE COMUNICACIONS.

1.3.1.1 TRANSPORTS I XARXA VIÀRIA

- ESTRUCTURA I MORFOLOGIA

La xarxa viària de Petra assoleix una longitud total de 43,95 quilòmetres, la qual cosa suposa una densitat de 0,63 quilòmetres carretera/Km² superfície municipal.

L'anàlisi segons categories, que s'expressa a la Taula 1, mostra, que el 74% de la xarxa està composta per vies secundàries i només en el 17% per vies principals. Les vies de menor categoria, les locals, tenen escassa rellevància ja que suposen només el 9%.

TAULA 1 INFRAESTRUCTURA VIÀRIA. CATEGORIES I EXTENSIÓ 2.008

Categoria	Longitud (Km)	%
Principal	7,5	17
Secundària	32,5	74
Local	3,9	9
TOTAL	43,9	100

Elaboració: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de l'UIB

Com pot observar-se al Mapa PI-14, la xarxa s'organitza de forma radial des del centre urbà per connectar-se amb tots els municipis veïns.

L'eix de major categoria, la carretera principal Ma-3320 connecta el centre del municipi (sense creuar el casc urbà) amb Manacor. Aquesta connexió es prolonga cap al nord del municipi per la Ma-3340, també de caràcter principal, per connectar amb Ariany

La resta de vies que articulen el municipi amb els seus veïns són secundàries. La Ma-3330, la més llarga, connecta el centre urbà amb Santa Margarida. La Ma-3300 connecta

amb Sineu; la Ma-3220 transcorre cap a Sant Joan; l'eix Ma-3310 s'articula amb Vilafranca. Finalment, la carretera Ma-3321 connecta amb Manacor.

Per l'extrem nord-est del municipi creua la carretera Ma-3322, uns poc kilòmetres que connecten Manacor i Artà.

Dues vies més completen la xarxa encara que a l'interior del terme municipal. Són la via secundària Ma-3320A que connecta amb el cordó principal format per la Ma-3320 i Ma-3340A -travessant el nucli urbà- i la via local per accedir al monestir de Nostra Senyora de Bonany.

Més enllà de les dades esmentades, que pretenen expressar els nivells de dotació i articulació del municipi, -es dir més enllà de l'anàlisi quantitativa de l'oferta viària- hem cregut interessant introduir un indicador de caràcter mediambiental que pugui donar idea de la superfície del municipi susceptible d'estar més o menys sotmesa als efectes comuns de les infraestructures viàries (soroll, emissions atmosfèriques, accidentalitat, etc.) en funció de la seva proximitat a aquestes. Al mateix temps serà possible així avaluar, també, la superfície del terme que es troba més o menys allunyada de les vies i el significat que això té per a l'accessibilitat global del municipi.

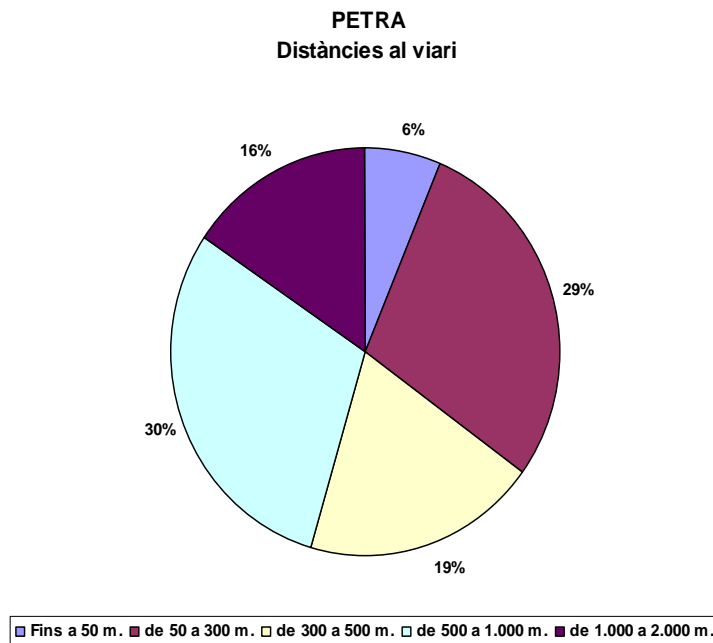
A tal efecte, s'han calculat, en primer lloc i mitjançant una aplicació SIG (Sistema d'Informació Geogràfica), les distàncies (en metres) existents des dels diversos punts territorials de referència fins a les vies de circulació. Posteriorment s'han agrupat en trams representatius amb una amplitud que oscil·la des dels 25 metres fins als 2 quilòmetres i s'ha obtingut la superfície total (en hectàrees) corresponent a cada tram (es vegi el Mapa PI-14).

Els resultats mostren que domés un 6% de la superfície del municipi es troba molt pròxima, a menys de 50 metres d'una via de circulació. Si aquesta proximitat és un valor positiu per a l'articulació entre els nuclis de població del terme i d'aquests amb els nuclis dels municipis veïns, també suposa un element negatiu en termes d'impactes ambientals, especialment en els entorns urbans.

La resta del territori es troba més mal connectat. Així, el 29% se situa entre 50 i 300 metres de les vies. Un altra 49% entre 300 metres i 1 quilòmetre i per al 16% de la superfície del terme s'obtenen distàncies entre 1 i 2 quilòmetres. Òbviament, aquestes zones més

allunyades, espais rurals escassament poblats, no tenen el millor nivell d'accessibilitat, però també es troben més protegides dels efectes negatius de les pròpies infraestructures.

GRÀFIC 1 DISTÀNCIES A LA XARXA VIÀRIA (2.008)

Elaboració: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB

- DEMANDA

L'anàlisi de la demanda es realitza a partir de dues variables: les Intensitats Mitjanes Diàries (IMD) observades a les carreteres del municipi i el parc de vehicles del que disposa. Per a les IMD s'ha consultat el Mapa d'Estacions d'Aforaments de l'any 2.005 elaborat per la Direcció Insular de Carreteres. Per al parc de vehicles s'ha recorregut a l'Anuari Econòmic d'Espanya de "La Caixa" de l'any 2.008. Les dades absolutes aportades per l'Anuari s'han utilitzat per obtenir la Taxa de Motorització, $(\text{Vehicles}/\text{Població}) \cdot 100$, per a una millor valoració en el context autonòmic, insular i comarcal.

Pel que es refereix a les IMD registrades en el municipi, tal i com pot observar-se a la Taula 2, s'evidencia una notable demanda -entre les més elevades de la zona-

especialment en l'eix principal Ma-3340 Petra-Ariany, amb IMD de 13.886 vehicles/dia i la Ma-3320 Petra-Manacor que registra IMD de 14.422 vehicles/dia.

Els altres dos aforaments, situats en la Ma-3310 Petra-Vilafranca i Ma-3300 Petra-Sineu registren unes IMD ja més discretes, entorn dels 2.000 vehicles/dia.

TAULA 2 INTENSITATS MITJANES DIÀRIES. PETRA (IMD) 2005

Carretera	Estació	PK	IMD
Ma-3340 (Petra-Ariany)	PM 49	1,7	13.886
Ma-3310 (Petra-Vilafranca)	PM 90	2,3	2.488
Ma-3320 (Petra-Manacor)	PM 92	0,7	14.422
Ma-3300 (Petra-Sineu)	PM 52	4,7	2.077

Elaboració pròpia a partir de: Mapa d'Aforaments. Consell Insular de Mallorca. Departament de Carreteres

El segon indicador de la demanda, el parc de vehicles, les dades del qual es detallen en el Taula 3, reflecteix uns nivells de motorització elevats encara que situats a la mitjana de Balears.

Petra compta amb un total de 2.629 vehicles que, relacionats amb la seva població, suposen una Taxa de Motorització de 94 vehicles/100 habitants, és a dir gairebé un per persona. Aquesta taxa és més elevada que les de les Balears (89 vehicles/100 habitants) i Mallorca (87 vehicles/100 habitants). En el seu àmbit territorial més pròxim, la comarca del Pla, es tracta d'una de les taxes més altes.

Per tipologies, són els automòbils els que predominen, en un percentatge del 60% (sis punts menys que la taxa de Balears), seguits de camions i furgonetes que representen el 17%. És important així mateix la taxa d'"Altres vehicles a motor", on es classifiquen ciclomotors i tractors agrícoles, el 13%.

L'evolució d'aquest parc rodat ha estat a l'alça amb un increment del 30% entre l'any 2.002 i el 2.007, un creixement molt important si ho comparem amb el global de Balears que va ser del 24,9% en el mateix període.

TAULA 3 PARC DE VEHICLES. PETRA 2002-2007

Tipus de vehicle	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Automòbils	1.443	1.462	1.500	1.533	1.593	1.586
Camions i furgonetes	373	387	405	421	437	455
Motocicletes	160	171	177	'-----	'-----	207
Autobús	8	8	10	'-----	'-----	9
Tractors	7	9	11	'-----	'-----	16
Altres vehicles a motor	38	38	43	'-----	'-----	356
Total	2.021	2.062	2.131	2.195	2.300	2.629
Variació vehicles a motor 2002-2007 (%)						30,1
Balears variació 2002-2007 (%)						24,9

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

· TRANSPORT PÚBLIC

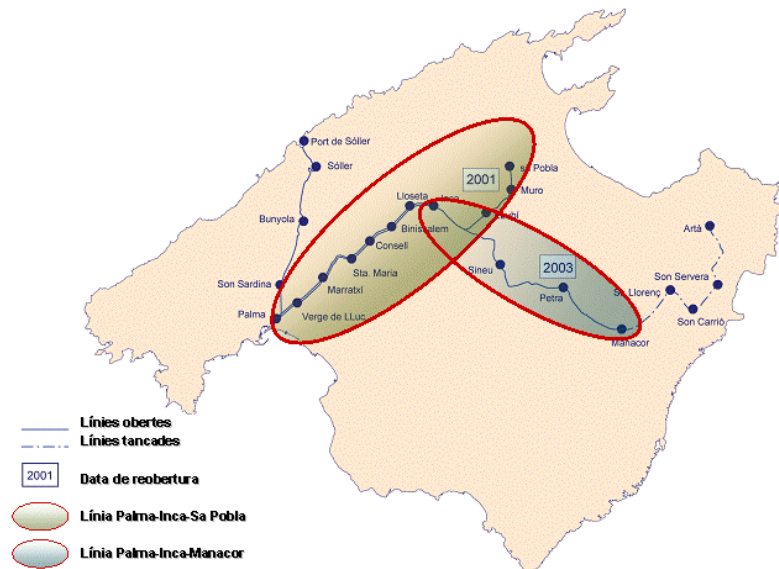
Petra compta amb transport públic per carretera i, des de l'any 2.003, amb ferrocarril després de la reobertura de la línia Palma-Inca fins a Manacor dependent de Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM). Ambdós serveis formen part de la xarxa de transport públic gestionada pel Consorci de Transports de Mallorca, dependent de la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori, la pàgina web oficial del qual ha constituït la font per a aquest apartat.

El ferrocarril permet que Petra s'articuli eficaçment amb Palma i Manacor, punts finals origen/destí de la xarxa ferroviària que articula la capital de l'Illa amb l'eix de densa població de la comarca del Raiguer i amb la comarca del Pla.

Òbviament, a més de la connexió amb els dos grans nuclis esmentats, el municipi queda relacionat també amb els municipis pels quals transcorren les línies Palma-Inca-Manacor (Sineu, LLoseta, Binissalem, Consell, Santa Maria i Marratxí) i la línia Palma-Inca-Sa Pobla (Sa Pobla, Muro, LLubí LLoseta, Binissalem, Consell, Santa Maria i Marratxí).

FIGURA 1 XARXA DE MALLORCA. LÍNIES CONNECTADES AMB PETRA 2008

Elaboració pròpia a partir de: Pla Director Sectorial de Transports. Conselleria de Mobilitat i Ordenació. Govern Balear

La xarxa de transport regular per carretera contribueix menys a l'articulació del municipi ja que compta únicament amb una línia de servei, la L-422. Transcorre aquesta entre Manacor (amb parada en l'Hospital Comarcal) i Santa Margalida passant per Maria de la Salut i Ariany.

Caldria concloure, vist el servei de transport públic disponible, que si bé Petra manté una bona articulació en el seu entorn més immediat i amb el Raiguer, manca de connexions directes cap a la resta de Mallorca obligant la població ha fer interconnexions per accedir a la major part del territori insular.

1.3.1.2 COMUNICACIONS

Analitzarem la xarxa de comunicacions a partir de les dades obtinguts a l'Anuari Econòmic d'Espanya de "La Caixa" del 2.008 per a dos indicadors: nombre de telèfons fixos i nombre de línies de banda ampla. Aquestes dades poden consultar-se a la Taula 4.

Pel que es refereix al nombre de telèfons fixos, Petra compta amb 1.088 unitats, un per cada tres habitants, una dotació inferior a la del conjunt de Balears que compta amb un telèfon fix per cada dos habitants. La seva evolució en l'últim quinquenni mostra un creixement del 3,3%, molt inferior al de Balears que va ser del 11,6%.

Quant a les línies de banda ampla, es registren un total de 344, és a dir, 12 per cada 100 habitants, una proporció superada a la comarca per municipis com Santa Eugènia o Sencelles (20 i 21 connexions/100 habitants) i menor també que la taxa global de Balears amb 21 connexions per cada 100 habitants.

TAULA 4 COMUNICACIONS. PETRA 2002-2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Telèfons fixos	1.054	1.058	1.060	1.061	1.050	1.088
Línies banda ampla	'-----	'-----	'-----	'-----	'-----	344
Variació telèfons fixos 2002-2007 (%)						3,3
Balears variació telèfons fixos 2002-2007 (%)						11,6

Font: Anuaris Econòmics d'Espanya. "La Caixa" sèrie 2002-2008

1.3.2 XARXES D'INFRAESTRUCTURES: ENERGIA, AIGUA POTABLE, SANEJAMENT

1.3.2.1 ENERGIA ELÈCTRICA

Segons les NNSS/ 95 el subministrament d'energia elèctrica arriba a cada vivenda o solar a través d'una xarxa de distribució aèria que, disposant de diverses estacions transformadores, alimenta a tot el nucli urbà.

Per dins el terme municipal discorren tres línies d'alta tensió, totes tres aèries, dues de ≥ 133 KV i < 221 KV i una tercera de ≥ 51 KV i < 67 KV.

1.3.2.2 AIGUA POTABLE

A la Direcció General de Recursos Hídrics, hi figuren dos pous per a abastiment d'aigua a població en el municipi de Petra. Ambdós pous extreuen l'aigua de la unitat hidrogeològica 18.15 Serres Centrals.

Característiques de la xarxa d'abastament d'aigua potable de Petra:

- La captació que dóna servei al nucli rep el nom de Pou de Sa Creu, situat al carrer Barracar Alt vora la Plaça de la Creu, segons les NNSS/ 95 té un aforament de 35.000 l/h (funcionant al 50%). L'extracció es realitza a través d'una bomba submergible que funciona un promig de 10 h/dia.
- Les conduccions estan fetes de PVC, el seu estat és bo i la longitud és de 50 metres.
- El dipòsit està enterrat, també el seu estat és bo i té una capacitat de 200 m³, des d'aquest dipòsit i mitjançant un grup de pressió, l'aigua s'impulsa al dipòsit elevat, de 30 m³, des del qual es distribueix l'aigua per gravetat. La potabilitzadora es troba en el dipòsit enterrat. L'estat d'aquesta potabilitzadors és regular i el tipus d'equipament és automàtic. El control de qualitat és diari.
- El dipòsit elevat es troba a la part més elevada del poble, això fa que afegit a l'altura on es troba amb referència al carrer, garanteix una pressió mitja de distribució a la xarxa de 3 atmosferes, segons les NNSS/ 95.
- La xarxa de distribució té una longitud de 16.560 metres. El material emprat és el polietilè i el seu estat bo. Segons les NNSS/ 95 es tracta d'una xarxa doblement mallada de distribució, les conduccions són de PEAD (12 atm), de diàmetre 150 mm l'artèria general, 90 mm les derivacions ramificades i de 32 mm les derivacions individuals.
- Hi ha un total de 1.249 llars connectades a la xarxa

La mitjana de Petra se situa en els 97 l/hab./dia i en el conjunt de Mallorca a l'hivern és de 165 l/hab./dia. Respecte la mitjana de Mallorca, el consum és molt moderat, i molt inferior al de les zones costaneres.

A la següent taula es troben resumides les característiques de la xarxa d'abastament d'aigua potable de Petra:

TAULA 1: CARACTERÍSTIQUES DE LA XARXA D'ABASTAMENT D'AIGUA POTABLE DE PETRA

POU		DIPÒSIT	CONDUCCIÓ fins a la xarxa		XARXA DE DISTRIBUCIÓ	
Codi DGRH	Volum màx	Capacitat (m ³)	Longitud (m)	material	Longitud (m)	material
CAS_101_Vigent-AS_1141	-	200	50	PVC	16.560	polietilè
AS_8256_Vigent-A_S_8256	-	30				

Font: *Agenda 21 Local del Pla de Mallorca. SA VOLA. 2004, segons dades provinents de FERROSER, "Informe general del sistema de abastecimiento" (2002)*

A les NNSS/ 95 està previst incorporar a la xarxa d'aigua potable un altre pou de reforç, així com un nou dipòsit regulador de 600 m³ de capacitat, situat a una cota de 20m per damunt del que es troba funcionant en l'actualitat.

1.3.2.3 AIGÜES RESIDUALS

Sistema de sanejament municipal

La gestió i el sanejament de les aigües residuals, és competència de l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental, empresa pública amb l'objectiu de promoure, construir i explotar estacions depuradores d'aigües residuals i dels serveis complementaris necessaris.

Per altra banda, el manteniment de la xarxa de clavegueram és competència municipal, però també ha estat assumida pel consorci d'aigües.

Sistema de sanejament

El municipi de Petra aboca les seves aigües residuals a la depuradora de Sineu-Petra-Maria-Ariany. L'abocament de les aigües es fa en llacunes artificials d'evaporació-infiltració dins l'EDAR., i a més a més s'assequen els fangs.

La següent taula mostra les principals característiques de la depuradora que dona servei a Petra.

TAULA 1: CARACTERÍSTIQUES DE LA EDAR QUE DÓNA SERVEI A PETRA

EDAR	Any construcció	Habitants equivalents	Cabal mig diari (m ³ /d)		Tractament	Altres característiques
			estiu	hivern		
Sineu-Petra-Maria-Ariany	1994	11.677	1.000 - 1.150	900	Secundari amb eliminació de nitrogen	<ul style="list-style-type: none"> • Abocament a través de llacuna • Disposa d'espessidor • Deshidratació de fangs

Font: Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental

Característiques de la xarxa de clavegueram

La situació de la xarxa de clavegueram a Petra s'ha analitzat a partir la "Encuesta de Infraestructuras y equipamientos locales (EIEL)", en el seu apartat de "red de saneamiento", elaborat conjuntament pel Ministerio de Administraciones Públicas, el Consell de Mallorca i el Laboratori de Sistemes d'Informació Geogràfica de la Universitat de les Illes Balears.

La longitud de la xarxa de clavegueram ascendeix a 15.830 metres. El material és PVC i l'estat és bo. Hi ha un total de 375 llars connectades i 874 que no estan connectades a aquest servei.

El col·lector té una longitud de 967 metres. El material és PVC i el seu estat és bo. El cabal tractat és de 51.975 m³.

1.3.3 XARXA D'EQUIPAMENTS: ESCOLAR, SANITARI, ASSISTENCIAL, SOCIAL, CULTURAL, ESPORTIU

Segons les NNSS/95, el municipi de Petra compta amb els equipaments que es detallen a continuació:

Escolar

- Col·legi Nacional d'E.G.B i Escola Infantil (MOD./2002)

Actualment (segons dades de l'Agenda Local 21) Petra disposa d'un centre públic d'educació infantil i primària que és el CP Fra Juníper Serra. Segons l'IBAE, el nombre d'alumnes matriculats a Petra en el curs 1999-2000 és:

Municipi	Infantil	Primària	Núm. de centres	Núm de professors	Total alumnes
Petra	73	132	1	16	205

Sanitari - Assistencial

- Unitat Sanitària Local
- Convent de les Franciscanes
- Cementeri municipal
- Escorxador municipal

Actualment (segons dades de l'Agenda Local 21) a Petra hi ha un consultori obert de dilluns a divendres de 8:00 a 15:00h que depèn del PAC de Vilafranca on s'atenen els casos més urgents. Aquest primer té dos metges i un ATS.

Quan els habitants de Petra han de rebre atenció sanitària especialitzada, s'han de desplaçar als hospitals de Manacor o a Palma (Son Dureta o son Llàtzer).

D'altra banda, cal destacar que el municipi disposa d'una farmàcia.

Social - Cultural

- Museu i casa natal de Fra Juníper Serra
- Edifici de les Escoles (Biblioteca)
- Centre Cultural "Sa Catòlica"

Esportiu

- Conjunt de piscina municipal i pista poliesportiva

1.3.4 XARXA D'ESPAIS LLIURES

Segons les NNSS'95, com a espais lliures públics Petra compta amb les dues places denominades de Fra Ginebre Serra i de Ramon LLull connectades entre si. Ambdós espais conformen el centre del poble on es desenvolupen els festejos tradicionals, això unit a la seva òptima situació resulten ser el nucli de la vida de relació dels ciutadans. També hi ha una petita plaça denominada de la Constitució, situada al costat de l'estació del tren, quedant un poc apartada del centre i sent de menor utilitat.

Pel que fa a Àrees Verdes, Petra no en té en l'actualitat.

Donada l'estructura urbana, així com la gran consolidació de l'edificació en illes tancades, la possibilitat d'implantar zones verdes es redueix a les àrees perifèriques del nucli, la qual cosa no les faria viables per la seva poca utilitat.

1.4.- ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC

Petra té en tramitació el PERI Centre Històric Artístic, en aprovació inicial de data 16 de febrer de 2006 (publicada en BOIB de 14 de març de 2006).

1.5.- PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT

Les NNSS daten de 1995 (publicades en el BOIB de 6 de maig de 1995).

1.5.1 CLASSIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 33 NNSS).

El sòl del terme municipal es classifica en:

- Sòl urbà.
- Sòl apte per a urbanitzar.
- Sòl no urbanitzable.

1.5.2 QUALIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 98 NNSS).

La qualificació del sòl urbà es la següent (art. 98 NNSS):

- Zona general antiga (ZGA).
- Casc historicoartístic (CHA)
- Zona residencial intensiva baixa (RIB).
- Zona urbana jardí (UJ)
- Zona residencial extensiva baixa (REB)
- Zona industrial i de serveis (IS).

La qualificació del sòl no urbanitzable es la següent (art. 56 i següents de les NNSS):

- Rústic (agrícola-ramadera). Admet (a més del destí agrícola i ramader) els usos extractiu, industrial i habitatge en els termes descrits en les NNSS.
- Forestal. Admet els usos forestal i habitatge segon residència (unifamiliar).
- Excedent. Admet utilitzacions alienes a l'agrícola i forestal i admet l'ús d'habitatge de segona residència (unifamiliar).
- D'especial protecció (ANEI i ARIP de la Llei 1/1991 de 30 de gener). Admet habitatge unifamiliar aïllada.

El destí del sòl pot ser (art. 34 NNSS):

- Sistemes generals i les seves zones de protecció.
- Espais lliures.

- Equipaments comunitaris.
- Sistema viari local.
- Edificació residencial.
- Edificació industrial.

1.5.3 MODIFICACIONS.

Després de l'aprovació definitiva de 1995 s'han realitzat les següents modificacions en el planejament municipal:

- Traçat del Camí del Cos (22 de gener de 1999).
- Classificació com a urbà d'equipament docent (BOIB 18 de setembre de 2002).
- Ampliació de sòl urbà per a zona de serveis (BOIB 20 de febrer de 2003)
- En tramitació: PERI Centre Històric Artístic (aprovació inicial publicada en BOIB de 14 de març de 2006).

Les NNSS són de 1995 per tant han de ser modificades en tots els punts que siguin contradictoris amb la normativa posteriorment aprovada així com dur a terme la seva adaptació a les disposicions del PTM.

1.6.- BIBLIOGRAFIA I FONTS.

“Anuari Econòmic d’ Espanya 2.008. La Caixa

<http://www.anuarieco.lacaixa.comunicacions.com>. Consulta setembre 2008.

“Petra” a: *Gran Enciclopedia de Mallorca*, Vol. 13 pàg. 89-110. Palma, Promomallorca, 1.989.

ANDREU GALMÉS, J; GRIMALT GELABERT, M; RIERA SASTRE, A; MUNAR GARCIES, G (2000): *Petra*. Col·lecció Guia dels pobles de Mallorca; 24. Consell Insular de Mallorca. Mallorca: Hora Nova. 88 pp.

BARNOLAS, A (Dir.) (1991): *Porreres 699: Mapa Geològic de España: Escala 1:50.000*. Madrid: Instituto Tecnológico GeoMinero de España. 55 pp. + 1 mapa.

BIBILONI, G. et al. (1999). *Algaida*. Col·lecció Guia dels pobles de Mallorca. Ed. Hora Nova, Palma.

Cens Agràri 1999. Govern Balear.

Cens de Població i Vivenda 2001 Institut Nacional d’Estadística INE <http://www.ine.es/>. Consulta setembre 2008.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA (2004). *Pla Territorial de Mallorca*. BOIB, 188 de 31/12/04.

Demografia. Institut d’Estadística de Les Illes Balears. IBESTAT <http://www.caib.es/ibae/ibae.htm>. Consulta setembre 2008

DOLÇ DOLÇ, M; FULLANA PUIGSERVER,P. (Dir.)(1997): *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Palma: Promomallorca. Vol 13. 412 pp.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2006). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1:5.000.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2008): *Propuesta del Plan Hidrológico de la Demarcación de Baleares*. Memoria Versión 1.0. 386 pp.

<http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?coduo=1&lang=es&codi=10891> Consulta Novembre 2008.

Indicadors Municipals (2006) SOIB. Conselleria de Treball i Formació. Govern Balear
<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST282ZI37670&id=37670>
Consulta octubre 2008.

LLAUGER ROSSELLÓ, JA; ORDINAS GARAU, A; PLANISI GILI, H (2007): *Nomenclator de la toponímia major de les Illes Balears*. Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears COFUC, Inca.292 pp.

Mapa d'aforaments de les carreteres de Mallorca. Consell Insular de Mallorca, 2005.
http://www.conselldemallorca.net/?&id_section=542&id_parent=493&id_son=1312&id_clas_s=1372&id_media=7157 Consulta octubre 2008.

Mapa de carreteres de Mallorca. Consell Insular de Mallorca. 2.005
http://www.conselldemallorca.net/?&id_section=542&id_parent=493&id_son=1312&id_clas_s=1372&id_media=7157 Consulta octubre 2008.

MINISTERIO DE AGRICULTURA Y PESCA. *Mapa de clases de capacidad agrológica*. Escala 1:50.000.

ROSELLÓ VERGER, V M (1964): *Mallorca: el sur y sureste: municipios de Lluçmajor, Campos, Ses Salines, Santanyí, Felanitx y Manacor*. Palma: Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación. 553 pp.

Transport Terrestre. Transports de les Illes Balears (TIB). Conselleria de Mobilitat. Govern Balear <http://tib.caib.es/index.ca.htm> Consulta octubre 2.008.

DIRECCIÓ GENERAL DE RECURSOS HÍDRICS

AGÈNCIA BALEAR DE L'AIGUA I LA QUALITAT AMBIENTAL

AGENDA LOCAL 21 MUNICIPI DE PETRA. Sa Vola, 2002.

AGENDA LOCAL 21 PLA DE MALLORCA. Sa Vola, 2002.

AJUNTAMENT DE PETRA

1.7.- RECURSOS WEB

<http://www.ajpetra.net>

<http://www.mallorcaverde.es>

<http://www.webverd.com>

<http://www.xarxanatura.es>

TERME MUNICIPAL DE PETRA

ÍNDIX CARTOGRÀFIC

PLÀNOLS D'INFORMACIÓ

PI-1	Pla Territorial de Mallorca (Escala 1:70.000)
PI-2	Estructura Territorial (Escala 1:35.000)
PI-3	Model Digital d'Elevacions (Escala 1:70.000)
PI-4	Model Digital de Pendents (Escala 1:70.000)
PI-5	Mapa litològic (Escala 1:70.000)
PI-6	Hidrologia superficial (Escala 1:70.000)
PI-7	Hidrologia subterrània (Escala 1:70.000)
PI-8	Capacitat agrològica (Escala 1:70.000)
PI-9	Vegetació natural (Escala 1:70.000)
PI-10	Espais naturals protegits (Escala 1:70.000)
PI-11	Àrees de Prevenció de Riscos (APR) (Escala 1:70.000)
PI-12	Riscos d'incendi (Escala 1:70.000)
PI-13.1	Usos del sòl (àmbit rústic) (Escala 1:70.000)
PI-13.2	Usos del sòl (àmbit urbà) (Escala 1:3.500)
PI-14	Distància a la xarxa viària (Escala 1:70.000)
PI-15	Planejament anteriorment vigent
PI-16.1	Serveis urbans. Sòl urbanitzat (Escala 1:3.500)
PI-16.2	Serveis urbans. Sòl rústic. (Escala 1:30.000)
PI-17.1	Cadastral. Sòl urbanitzat. (Escala 1:3.500)
PI-17.2	Cadastral. Sòl rústic. (Escala 1:30.000)
PI-18.1	Elements d'interès. Sòl urbanitzat. (Escala 1:3.500)
PI-18.2	Elements d'interès. Sòl rústic. (Escala 1:30.000)
PI-19	Previsions de planificació sectorial. PDS Pedreres. (Escala 1:30.000)